

PROSENTTIJENGIT SUOMESSA

Mika Tamsi

9/2020

Tiivistelmä

Tekijä	Tutkinto
Mika Tamsi	Poliisi (AMK)/AMK20182
Julkaisun nimi Prosenttijengit Suomessa	Julkisuusaste Julkinen
Ohjaaja Jasmin Kaunisto	Opinnäytetyön muoto Kirjallisuuskatsaus
Tiivistelmä	
<p>Moottoripyöräkerhot sekä muut jengiliiviä kantavat yhteisöt ovat nykyään jo melko yleinen näky kaupungeilla. Mediassa nämä näyttävät salaperäisinä ja vaarallisina kerhoina, joista harvoin tiedetään otsikkoja enempää. Opinnäytetyössäni käyn läpi Suomen kolme suurinta moottoripyöräkerhoa, jotka ovat Bandidos MC, Cannonball MC ja Hells Angels MC. Nämä kerhot pitävät liiveissään 1%-merkkiä, jonka perimmäinen tarkoitus on kertoa muille, että he kuuluvat rehellisen yhteiskunnan ulkopuolelle. Jengiläiset itse kertovat 1%-merkin merkitsevän heille vain veljeyttä ja vapautta, kun taas viranomaisten näkemys asiasta on aivan päinvastainen.</p> <p>Toteutin työni kirjallisuuskatsauksen muodossa ja etsin eri lähteistä tietoa kerhojen perustamisesta nykyhetkeen saakka. Varsinkin 90-luvun loppu ja 2000-luvun alku olivat aktiivista jengiaikaa, jolloin kansainväliset jengit rantautuivat Suomeen. Alkuaikoina jengien välisiä yhteenottoja oli paljon, joten olen pyrkinyt kirjoittamaan työhöni vain suurimmat ja merkittävimmät tapahtumat, tavoitteena saada lukijalle kokonaisvaltaisempi kuva näistä kolmesta jengistä sekä avata hieman biker-kulttuuria ja alamaailman normeja, jotka poikkeavat melkoisesti normaalin yhteiskunnan asettamista rajoista ja tavoista.</p> <p>Työn tarkoituksena oli kasata poliisiopiskelijoille sekä työssä oleville poliiseille yleistä tietoa prosenttijengeistä sekä niiden toiminnasta, sillä reilussa kahdessakymmenessä vuodessa prosenttijengit ovat levittäytyneet ympäri Suomea ja jengien toiminta on kasvanut kokoajan enenevässä määrin. Prosenttijengeistä on tietoa saatavilla vain harvoista paikoista, joten katsoin hyödylliseksi tehdä yhden työn, missä käsitellään prosenttijengejä, sekä niihin liittyviä asioita suhteellisen monipuolisesti.</p>	
Sivumäärä 39	Tarkastuskuukausi ja -vuosi Syyskuu 2020
Avainsanat	
Moottoripyöräjengit, Bandidos MC, Helvetin enkelit, Järjestäytynyt rikollisuus	

Sisällys

1. JOHDANTO.....	2
2. TUTKIMUSMENETELMÄ.....	4
3. PROSENTTIJENGIEN KÄYTTÄMÄT LYHENTEET JA NIIDEN MÄÄRITELMÄT	8
4. JÄRJESTÄYTYNYT RIKOLLISUUS JA PROSENTTIJENGI - MÄÄRITELMÄ.....	11
5. BIKER-KULTTUURI JA VELJEYS	16
6. HAMC - HELLS ANGELS MC.....	20
7. BMC - BANDIDOS MC	25
8. CMC – CANNONBALL MC.....	29
9. JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	32
LÄHTEET	37

1. JOHDANTO

Poliisin arvio on, että tulevaisuudessa vakava järjestäytynyt rikollisuus lisääntyy Suomessa jatkuvasti. Keskusrikospoliisi arvioi Suomessa toimivan noin 90 järjestäytynyttä rikollisryhmää ja jäseniä näillä ryhmillä on noin 1000. Vuosituhannen alussa Suomessa oli kolme vakiintunutta tunnuksellista järjestäytyneen rikollisuuden organisaatiota ja osastoja niillä oli kahdeksan. Keskusrikospoliisin rikosylikomisarion Christer Ahlgrenin mukaan Organisaatioiden määrä on yli kaksinkertaistunut 2000-luvulla. (Rautio, Hannunen 2019.) Opinnäytetyö keskittyy kolmeen isoimpaan Suomessa vaikuttavaan moottoripyöräkerhoon, joista Bandidos MC ja Hells Angels MC ovat kansainvälisiä moottoripyöräkerhoja, joilla on toimintaa useissa eri maissa sekä Cannonball MC, joka on Suomessa perustettu moottoripyöräkerho, jolla on toimintaa Suomen lisäksi Virossa. Opinnäytetyö käsittelee edellä mainittujen moottoripyöräkerhojen historiaa, toimintaa, rakennetta sekä biker-kulttuuria yleisesti. Opinnäytetyö on julkinen ja suunnattu ensisijaisesti poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoille ja työssä oleville poliiseille. Sen tavoitteena on koota moottoripyöräkerhoja koskevaa tietoutta ja auttaa poliiseja perehtymään aiheeseen.

Vuonna 2017 kirjoitetusta artikkelista käy ilmi, että Bandidosilla on poliisin mukaan 23 tunnistettua alajengiä. Cannonballilla puolestaan on KRP:n tietojen mukaan 12 osastoa ja 12 alajengiä ja lähes yhtä paljon jäseniä kuin Bandidoksella. Seuraavina tulevat Hells Angels MC ja United Brotherhood -ryhmät, joiden jäsenmäärä on hieman yli sadan luokkaa. (Aamulehti 2017.) Poliisiammattikorkeakoululla opiskellaan noin puolitoistavuotta ennen työharjoitteluun lähtöä. Puolentoista vuoden aikana koululla ei opetettu moottoripyöräjengeistä minkäänlaista teoriaa. Työelämässä kuitenkin jo ensimmäisinä vuoroina kävi ilmi, miten paljon enemmän moottoripyöräkerholaiset työllistävät poliisia niin paikallisesti kuin valtakunnallisesti, kuin olin ajatellutkaan. Itse olin jo ennen poliisiammattikorkeakouluun lähtöä tutustunut erilaiseen materiaaliin liittyen moottoripyöräkerhoihin ja siten omasin jonkinlaisen tietoperustan asialle. Tiedän, että monikaan ei ole vapaaehtoisesti ottanut moottoripyöräkerhoista sekä niiden toiminnasta selvää ennen kouluun tuloa ja sen takia tässä työssä on pyritty

rakentamaan tietopaketti, joka auttaa konstaapelia työssään ymmärtämään paremmin, mistä on kyse, kun puhutaan prosenttijengistä tai sen jengiläisestä.

Moottoripyöräkerhoja ja jengejä on suomessa kymmeniä, joten työ on rajattu kolmeen suurimpaan Suomessa vaikuttavaan prosenttijengiin, jottei se paisu liian isoksi. Työssä ei käydä läpi kovinkaan yksityiskohtaisesti moottoripyöräkerhojen välienselvittelyjä historian saatossa, mutta suurimmat ja merkittävimmät tapaukset on siinä mainittu. Työ on rajattu sellaiseksi, että poliisiopiskelijat saavat moottoripyöräkerhoista yleisen käsityksen ja tietävät mistä puhutaan, kun tulevaisuudessa työtehtävissään ensimmäisen kerran ovat tekemässä henkilön kanssa, joka kuuluu prosenttikerhoon.

2. TUTKIMUSMENETELMÄ

Opinnäytetyössä käydään läpi Hells Angels MC:n, Bandidos MC:n sekä Cannonball MC:n historiaa aina perustamisesta nykyhetkeen. Prosenttijengeillä on käytössään paljon erilaisia lyhenteitä ja tunnuksia, joita voidaan havaita muun kankaisina merkkeinä liiveissä, taikka tatuoinneissa. Työssä on selitetty yleisimpien lyhenteiden ja merkkien merkitykset. Lisäksi työssä sivutaan järjestäytyneen rikollisuuden määritelmiä sekä ajatuksia siitä, miksi moottoripyöräkehoihin liitytään ja mikä biker-elämässä kiehtoo. Tutkimusmenetelmäni on kirjallisuuskatsaus. Kirjallisuuskatsauksessa referoin lähdekirjallisuutta ja tarkoitukseni on esitellä aihepiiriäni sopivalla laajuudella. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus yleisimmin käytetyistä kirjallisuuskatsauksen perustypeistä. Sitä voi pitää yleiskatsauksena ilman tiukkoja ja tarkkoja sääntöjä. Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa tutkimuskysymykset ovat väljempää kuin systemaattisessa katsauksessa tai meta-analyysissä. Kuvaileva katsaus toimii itsenäisenä metodina, mutta sen katsotaan myös tarjoavan uusia tutkittavia ilmiöitä systemaattista kirjallisuuskatsausta varten. (Salminen 2011, 6.)

Kirjallisuuskatsauksessa pyritään saamaan vastaukset seuraaviin kysymyksiin:

1. Mikä on prosenttijengi?
2. Miksi prosenttijengiin liitytään?
3. Miten ja milloin kansainväliset moottoripyöräkerhot levisivät Suomeen?

Prosenttijengi-termin merkitys on tärkeää tietää, varsinkin poliisin ammatissa, jossa tulee todennäköisesti olemaan prosenttijengiläisten kanssa tekemisissä. Prosenttimerkin kantaja omaa vahvan arvomaailman ja tietynlaisen ajattelutavan viranomaisia ja lakia kohtaan, joten tämä on hyvä tiedostaa. Työssä mainittujen moottoripyöräkerhojen historiaa on myös hyvä osata, sillä kuten työstä käy ilmi, niin piirit ovat alusta pitäen ollut melko pienet prosenttijengien maailmassa ja lähes kaikilla prosenttijengeillä kerhon sisäinen toiminta on hyvin samanlaista aina hierarkiasta

sääntöihin asti. On myös hyvä pohtia, miksi prosenttikerhoihin liitytään ja tiedostaa se, että monesti tällaisiin jengeihin kuuluvat henkilöt omaavat vahvasti kerhon periaatteita vastaavan toimintamallin. Prosenttijengi ei ole jengi, missä vain käydään pyörähtämässä, vaan yleensä se on vuosikymmeniä kestävä polku. Toisilla pidempi ja toisilla hieman lyhyempi, mutta periaate on, että heikolla motivaatiolla mukana olevat tippuvat jo ehdokas- tai kokelasvaiheessa.

Suomessa toimivista prosenttijengeistä on kirjoitettu melko vähänlaisesti, johtuen varmasti osaksi tiedon saannin vaikeudesta ja tiedon todentamisen vaikeudesta. Suomalaisesta alamaailmasta ja prosenttijengeistä kertova Kultainen Vasikka -kirja ilmestyi vuonna 2019 ja kirjan toinen kirjoittaja, palkittu rikostoimittaja Janne Huuskonen kertoi kirjan tekemiseen menneen pari vuotta enemmän aikaa, mitä oli luullut. Tämä oli johtunut siitä, että lähteiltä eli jengiläisiltä tulleet tarinat ja tiedot olivat olleet tuskallisen hitaita todentaa tosiksi, esimerkiksi käräjäoikeuden asiakirjoista. Huuskonen oli kirjoittanut Kultainen Vasikka -kirjan yhdessä rikostoimittaja Mikko Gustafssonin kanssa. Huuskosen mukaan Kultainen Vasikka -kirjassa on kaivettu tietoa alamaailman tapahtumista tekemällä asiakirja- ja media-aineiston lisäksi 90 haastattelua, joista 48 on rikoksista tuomittujen tai heidän läheistensä kertomaa (Etelä-Suomen Sanomat 2019). Tätä kirjaa edeltävä, Suomen prosenttijengejä käsittelevä kirja julkaistiin vuonna 2009 ja sen kirjoitti Mika Mölsä. Mölsän kirjoittama Prosenttijengit-kirja oli Suomessa ensimmäinen teos laatuun, johon oli haastateltu prosenttijengiläisiä. Opinnäytetyössä on käytetty paljon näitä kahta teosta lähteenä, johtuen teoksien laajasta tietopaketesta ja lähteen luotettavuudesta. Työssä on käytetty lähteenä myös muun muassa aihetta käsitteleviä väitöskirjoja sekä useampaa pro gradu -tutkielmaa. Väitöskirjat sekä pro gradu -tutkielmat ovat laajoja töitä, joihin on etsitty materiaalia useista luotettavista lähteistä, niin kotimaasta kuin ulkomailtakin. Niissä on käsitelty erityisen hyvin moottoripyöräkerhoa yhteisönä ja töistä käy ilmi, miksi moottoripyöräkerhoihin halutaan liittyä sekä mitä henkilöt sieltä kenties hakevat. Ulkomaalaisia artikkeleja ja kirjoja on tehty aiheesta paljon ja etenkin Hells Angelista ja Bandidosista, koska ovat Yhdysvalloissa perustettu. Työssä pyrittiin pitämään nämä lähteet kuitenkin mahdollisimman luotettavina ja ammattimaisina, joten pyrin ottamaan lähteeksi aiheen

asiantuntijoita, kuten esimerkiksi kriminologi Howard Abadinsky, joka on kirjoittanut teoksen *Organized Crime*. Opinnäytetyössä käsiteltävistä jengistä Cannonballista oli vaikein löytää tarpeeksi luotettavia lähteitä. Cannonball on täysin kotimainen kerho ja täten siitä ei ole ulkomaalaisia lähteitä. Mölsän Prosenttijengi-kirja keskittyy lähinnä Hells Angelsiin ja Bandidosiin, sekä muihin alamaailman jengeihin, mutta Gustafssonin ja Huuskosen *Kultainen Vasikka* käsittelee myös Cannonballia laajasti.

Kirjallisuuskatsaus on menetelmä, millä muodostetaan kokonaiskuvaa tietyistä aiheesta tai asiakokonaisuudesta ja kirjallisuuskatsauksia on erilaisia, riippuen katsauksen tavoitteista (Stolt, Axelin, Suhonen 2016, 4). Päädyin valitsemaan kirjallisuuskatsauksen opinnäytetyön menetelmäksi, koska sen avulla saa parhaiten työhön valittujen prosenttijengien kokonaistilanteen ja kokonaiskuvan esille. Katsaukset voidaan jakaa kolmeen eri päätyyppiin, joita ovat: 1) kuvailevat kirjallisuuskatsaukset, 2) systemaattiset kirjallisuuskatsaukset sekä 3) määrällinen meta-analyysi ja laadullinen meta-synteesi. (Stolt ym. 2016, 8.) Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa erottuu kaksi hieman toisistaan erilaista orientaatiota, joita ovat narratiivinen ja integroiva katsaus (Salminen 2011,6). Narratiivisessa kirjallisuuskatsauksessa pyritään kuvailemaan viimeaikaista tai aikaisemmin omaan aihealueeseen kohdistunutta tutkimusta tai tutkimuksia (Stolt ym. 2016, 9). Integroiva kirjallisuuskatsaus tulee kyseeseen, kun halutaan kuvata tutkittavana olevaa ilmiötä mahdollisimman monipuolisesti. Integroivalla katsauksella on useita yhtymäkohtia systemaattiseen katsauksen kanssa, mutta integroiva katsaus antaa selvästi laajemman kuvan aiheen kirjallisuudesta, sillä se ei ole yhtä valikoiva menetelmä ja ei seulo tutkimusaineistoa yhtä tarkasti kuin systemaattinen katsaus. (Salminen 2011,8.) Systemaattisessa katsauksessa tutkimusongelma rajataan paljon tarkemmin, kuin kuvailevassa katsauksessa. Lähdemateriaali seulotaan etukäteen määritetyin kriteerein ja otantamenetelmät sekä tutkimusprosessi kuvataan tekstissä yksityiskohtaisesti. Meta-analyysi on yleensä tutkimusalueen laaja tilastollinen yhteenveto. Meta-analyysin avulla samasta aiheesta saattaa paljastua keskenään ristiriitaisia tutkimustuloksia, joiden painoarvoa sitten mitataan tilastollisin tai laadullisin

menetelmin kokonaiskuvan parantamiseksi.
(<https://blogs.helsinki.fi/kielijelppi/kirjallisuuskatsauksen-tyyppeja/>.)

3. PROSENTTIJENGIEN KÄYTTÄMÄT LYHENTEET JA NIIDEN MÄÄRITELMÄT

Suomessa moottoripyöräkerhoja on lukemattomia, mutta näistä vain osa kantaa tunnuksia ja vielä pienempi osa kantaa prosenttimerkkiä. Moottoripyöräkerhot voidaan jakaa karkeasti kahteen ryhmään, värittömiin kerhoihin ja värillisiin kerhoihin. Väriltöntä kerhoa voidaan kutsua myös liivittömäksi kerhoksi, joka voi olla myös nimetön ja tunnukseton. Värillistä kerhoa voidaan kutsua liivikerhoksi ja sillä on aina myös nimi. Liivikerhon tunnistaa tämän kantamasta tunnuksesta eli väreistä. Värit koostuvat yleensä kolmesta osasta, jotka ovat sijoitettu liiviin seuraavasti: Ylimpänä on kerhon nimi, sen alapuolella kerhon logo ja sen alapuolella kerhon kotipaikka. (Kinnarinen 2005, 101.) Värien lisäksi moottoripyöräkerhot ja prosenttijengit käyttävät liiveissään paljon eri lyhenteitä, joilla viestitään muille muun muassa omaa asemaa kerhossa taikka omaa historiaansa kerhon jäsenenä. Jonkun merkin voi esimerkiksi saada käyttöönsä vain, jos on kohdistanut väkivaltaa viranomaisista kohtaan. Lisäksi osa lyhenteistä on puhekieltä ja käytössä ainoastaan alamaailmassa sekä moottoripyöräkerhojen keskuudessa. Alla on listattuna keskeisiä käsitteitä ja lyhenteitä, joita Suomen prosenttijengit käyttävät. Käsitteet ja niiden merkitykset on koottu useista eri lähteistä.

JR – Järjestäytynyt rikollisuus

MC – Motorcycle Club

HAMC – Hells Angels MC

BMC – Bandidos MC

CMC – Cannonball MC

PANDA – Nimitys, jota käytetään Bandidos MC:n jäsenestä

KÄNNÄRI/KUULA – Nimitys, jota käytetään Cannonball MC:n jäsenestä

CHAPTER/CHARTER – Alaosasto. Esimerkiksi Bandidos MC on kerho ja Bandidos Tampere on alaosasto

TALLI/KERHO/KLUBI – Oman osaston/kerhon kerhotalo

HANGAROUND/HÄNGÄ/HÄNGÄRI – Kerhoon pyrkivä ehdokasjäsen

PROSPECT – Kerhoon pyrkivä kokelasjäsen (Yksi taso ylempänä, kun hangaround)

PROBATIONARY – Kerhoon pyrkivä kokelasjäsen (Yksi taso ylempänä, kun prospect. Käytössä ainoastaan Bandidos MC:llä)

MEMBER – Kerhon täysivaltainen jäsen

NOMAD – Korkea-arvoisin jäsenyys. Ei ole sidottu alueelliseen osastoon, vaan saa olla kuin jäsen kaikissa osastoissa. Tulee sanasta nomadi, kiertolainen kaikilla alueilla, jos haluaa.

BIKER – Moottoripyöräkerhoon kuuluva jäsen

81 – Aakkosten 8. ja 1. kirjain. HA, Hells Angels

32 – Aakkosten 3. ja 2. kirjain. CB, Cannonball

COLORS – Värit - Jengiliivi

PATCH – Merkit liivissä, osoittavat aseman ja osaston. Lisäksi kertovat monia lisätietoja sanoin, lyhentein tai kuvin. Tunnukset henkilön nahkaliiveissä ovat kangasmerkkejä, jotka käydään yleensä ompeluttamassa suutarilla kiinni liiveihin. Patchit ovat kerhon omaisuutta. Jos jäsen esimerkiksi erotetaan kerhosta, patchit on palautettava kerholle.

ROCKER – Kolmiosaisen tunnuksen ylä- ja alakaari

SIDEROCKER – Kaareva merkki liivin sivussa käsivarren alla

1% – Merkki, jota prosenttijengiläiset kantavat esimerkiksi liiveissään tai tatuoinneissaan. Prosenttijengien 1%-aate vastustaa järjestäytyntä laillista yhteiskuntaa, jota viranomaiset suojelevat

AFFA – Angels Forever, Forever Angels

BFFB – Bandidos Forever, Forever Bandidos

DEQUIALLO – Merkin kantaja on todistettavasti käyttäytynyt väkivaltaisesti poliiseja tai muita lainvalvontaviranomaisia kohtaan. Käytössä ainoastaan Hells Angelsilla

FILTHY FEW – Merkkiä kantava henkilö on tehnyt henkirikoksen kerhon puolesta. Käytössä ainoastaan Hells Angelsilla.

COUP DE GRACE – ”armonisku”, merkin kantaja on tehnyt henkirikoksen. Käytössä ainoastaan Bandidosilla.

TCB (TAKING CARE OF BUSINESS) – Merkin käyttäjä on tehnyt jonkun merkittävän väkivallanteon jengin puolesta. Käytössä ainoastaan Bandidosilla.

VIKING – Käytössä Hells Angelsin jäsenillä pohjoismaissa. Merkin kantaja on ollut mukana perustamassa oman maan ensimmäistä Hells Angels chapteria.

AXEMEN – Käytössä Bandidosin jäsenillä. Merkin kantaja on Suomen Bandidosin perustajajäsen.

(Kinnarinen 2005; Mölsä 2009; Gustafsson & Huuskonen 2019; Komulainen, 2014; Tenhunen 2017)

4. JÄRJESTÄYTYNYT RIKOLLISUUS JA PROSENTTIJENGI - MÄÄRITELMÄ

Rikoslain 6. luvun 5§ 2 momentti määrittelee järjestäytyneen rikollisryhmän näin: ” Järjestäytyneellä rikollisryhmällä tarkoitetaan vähintään kolmen henkilön muodostamaa tietyn ajan koossa pysyvää rakenteeltaan jäsentynyttä yhteenliittymää, joka toimii yhteistuumin tehdäkseen rikoksia, joista säädetty enimmäisrangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta, taikka 11 luvun 10 §:ssä tai 15 luvun 9 §:ssä tarkoitettuja rikoksia.” Järjestäytynyttä rikollisuutta koskevaa lainsäädäntöä uudistettiin 1.10.2015. Lainuudistuksen tavoitteena oli muun muassa yhtenäistää käsitteistö siten, että eri viranomaisilla olisi yhtenäinen käsitys järjestäytyneen rikollisuuden määritelmästä. Käytännössä järjestäytyneen rikollisuuden oikeudellista kriteeristöä on ollut vaikea soveltaa. (Järjestäytyneen rikollisuuden torjunta -käsikirja) Suomessa järjestäytyneet rikollisryhmät ovat mukana erityisesti huumausainerikollisuudessa, mutta yhä enemmän myös rakennus-, siivous- ja ravintola-alojen yritystoiminnassa. Lisäksi ryhmät pyrkivät ulottamaan vaikutusvaltaansa myös yhteiskunnan rakenteisiin ja päätöksentekojärjestelmään. Eräs ulkoisen vaikuttamisen muoto on rikollisen toiminnan peittäminen näennäisen hyväntekeväisyys- tai harrastustoiminnan taakse. (Sisäministeriö: Järjestäytynyt rikollisuus vaikuttaa laajasti yhteiskuntaan.)

Yhdysvaltalainen professori Howard Abadinsky on teoksessaan ”Organized Crime” listannut ominaisimpia piirteitä ja tunnusmerkkejä, mitkä määrittelevät rikollisjärjestön. Ensimmäinen piirre on se, että se ei pyri poliittisiin päämääriin, vaan järjestön toimintaa motivoi pääasiallisesti raha ja valta omassa alamaailmassa ja sen hierarkiassa. Toinen piirre Abadinskyn mukaan on se, että järjestön toiminnan ja rakenteen tulee olla hierarkkista. Pelkkä johtaja – alainen -asetelma ei riitä vaan hierarkian tulee olla vähintään kolmiportainen. (Hangaround-Prospect-Member). Kolmas piirre on valikoiva tai rajoitettu jäsenyys eli järjestön tulee harkita, ketä ottaa jäsenekseen. Karsivia tekijöitä voi olla esimerkiksi etninen tausta, rotu tai rikollinen tausta. Neljäs piirre on se, että järjestö luo itselleen uniikin alakulttuurin. Tällä

tarkoitetaan sitä, että järjestön jäsen ei koe kuuluvansa niin sanottuun normaaliin yhteiskuntaan ja täten ei myöskään noudata sen sääntöjä. Järjestö luo oman alakulttuurin ja määrittää itse, mikä on hyväksyttävää ja mikä ei. Viidentenä piirteenä on toiminnan jatkuvuus. Järjestö on muodostanut sellaiset rutiinit, että toiminta voi jatkua myös tulevaisuudessa, esimerkiksi pitämällä ryhmäkoot kurissa sekä kontrolloimalla järjestöön haluavia henkilöitä. Kuudes kohta Abadinskyn luettelossa on se, että ryhmä tai järjestö ilmentää kykyä ja halua käyttää laitonta väkivaltaa, esimerkiksi selvittääkseen asioita ja päästäkseen haluttuun tavoitteeseen. Seitsemännen kohdan mukaan järjestön täytyy olla monopolistinen eli se pyrkii hallitsemaan omaa aluettaan, kuten kaupunkia tai kaupunginosaa ilman kilpailijoita ja näin päästä monopoliasemaan alueen ”bisneksissä”, kuten esimerkiksi huumausainekaupassa. Monissa kaupungeissa on kuitenkin useampia eri rikollisjärjestöksi luokiteltua moottoripyöräkerhoa, joten kilpailulta on vaikea välttyä. Viimeisen kohdan mukaan järjestöllä tulee olla täsmälliset säännökset ja määräykset, joiden mukaan kerhon jäsenet toimivat. (Abadinsky 2016, 2-4.)

Euroopan Unionin Neuvoston ENFOPOL-päätöksen (6204/2/97 ENFOPOL 35 REV 2) mukaan järjestäytynyt rikollisryhmä määritellään 11-kohtaisen luettelon avulla. Mikäli luettelon neljä pakollista kohtaa sekä jotkut kaksi luettelon muuta kohtaa täytyvät voidaan katsoa järjestäytyneen rikollisryhmän määritelmän täyttyvän. Neljä pakollista kohtaa lihavoituna.

- 1. Ryhmään kuuluu enemmän kuin kaksi henkilöä**
2. Kullakin ryhmän jäsenellä on ryhmässä oma, määrätty tehtävä
- 3. Ryhmä toimii pitkän tai rajoittamattoman ajan**
4. Ryhmässä on sisäinen kuri ja kontrolli
- 5. Ryhmää epäillään törkeistä rikoksista**
6. Ryhmä toimii kansainvälisellä tasolla
7. Ryhmä käyttää väkivaltaa tai muita uhkailukeinoja
8. Ryhmä käyttää peiteyhtiötä
9. Ryhmä harjoittaa rahanpesua

10. Ryhmä pyrkii vaikuttamaan poliitikkoihin, julkiseen hallintoon, tiedotusvälineisiin, oikeusviranomaisiin tai talouselämän edustajiin.

11. Ryhmän toiminnassa on taloudellisen hyödyn ja/tai vallan tavoittelu määräävänä tekijänä.

Järjestäytynyt rikollisuus ei ole varsinaisesti oma erillinen rikollisuudenalansa, vaan kyse on siitä, että tavallisia rikoksia – kuten esimerkiksi huumausainerikoksia, talousrikoksia tai henkeen ja terveyteen kohdistuvia rikoksia – tehdään systemaattisesti ja hyödyntäen erityistä ryhmärakennetta. Rikoslaisissa on useita järjestäytyneitä rikollisryhmiä koskevia erityissäännöksiä. Järjestäytyneisyys voidaan huomioida ankaroittavalla tavalla tiettyjen rikoslajien osalta rikoksen törkeyttä arvioidessa. Kaikkien rikoslajien osalta se voidaan huomioida rangaistusta määrättäessä koventamisperusteena. Rikoslain ohella järjestäytyneitä rikollisryhmiä koskevaa erityislainsäädäntöä sisältyy myös rikosprosessuaaliseen sääntelyyn eli poliisi- ja pakkokeinolakiin. (Järjestäytyneen rikollisuuden torjunta -käsikirja) Ilkka Komulainen on maisterintutkielmassaan kirjoittanut järjestäytyntä rikollisuutta koskevasta lainsäädännöstä Suomessa ja mainitsi työssään, että JR-ryhmiin kuuluvat henkilöt tekevät rikoksia samoista syistä kuin rikolliset yleensäkin, mutta JR-ryhmään kuulumisen itsessään jo saattaa olla motiivi rikoksen tekemiseen. Esimerkiksi väkivaltarikoksen tekemisessä saattaa kyse olla maineen hankkimisesta. Joko oman maineen parantamisesta kerhon sisällä, tai sitten kerhon maineen parantamista muiden kerhojen näkökulmasta. Talous- ja kiskontarikoksissa motiivina on usein oman taloudellisen aseman parantaminen. (Komulainen 2014, 11.) Kaikki rikoksella ansaittu omaisuus ei kuitenkaan jää rikoksen tekijälle, vaan sääntöjen mukaan omalle kerholle kuuluu saaliista tietty osuus. Kun puhutaan kansainvälisestä prosenttijengistä niin kerhon toiminnan pyörittäminen ei onnistu työttömien, pahasti velkaantuneiden ja sosiaaliturvan avulla elävien henkilöiden varoilla. Rikoksista, kuten väkivaltaisesta velanperinnästä, huumausainekaupasta ja varastetun tavaran jälleenmyynnistä saaduista rahoista maksetaan siis provisiot omalle kerholle. (Mölsä 2009, 230.)

Prosenttijengi saattaa olla usealle varsin vieras termi. Moni osaa yhdistää Helvetin Enkelit ja Bandidosit moottoripyöräkerhoon, vaikka varsinainen prosenttijengin käsite olisi vieraampi. Kenties ensimmäinen mielikuva on moottoripyörillä jyristäviä isokokoisia, tatuoituja ja parrakkaita miehiä, jotka ovat pukeutuneet oman kerhonsa nahkaliiveihin. Monesti tähän liitetään myös lisäksi väkivaltainen käyttäytyminen ja häiriön aiheuttaminen. Mitä prosenttijengi oikeastaan tarkoittaa ja mistä juontaa 1%-merkin historia, joita voi nähdä moottoripyöräkerholaisten liiveissä ja tatuoinneissa? Termin ja merkin historia sai alkunsa vuonna 1947, kun The American Motorcycle Association (AMA) järjesti Hollisterin kaupungissa Kaliforniassa moottoripyörien kilpa-ajot. Yhdysvaltain itsenäisyyspäivänä 4. kesäkuuta järjestettyyn tapahtumaan osallistui tuhansia motoristeja. Tuhansien alkoholia käyttävien motoristien keskuudessa syntyi järjestyshäiriöitä sekä joukkotappeluja. Tapahtuma päättyi lopulta siihen, että pidätetyt tappelijat yritettiin vapauttaa väkivalloin. (Mölsä 2009, 40.)

Tapahtumat saivat runsaasti julkisuutta ja tilanne oli kiusallinen AMA:lle, joka oli vuosikymmeniä korostanut moottoripyöräilyä herrasmiesten lajina. Järjestön pääsihteeri julkaisi lausunnon, jonka mukaan vain yksi prosentti moottoripyöräilijöistä kuuluu häiriköihin ja huligaaneihin, loput 99 prosenttia ovat kunniallisia ja rehtejä kansalaisia. Merkkiin viitaten rikollisjärjestöksi määriteltyjä moottoripyöräjengejä kutsutaan prosenttijengeiksi. Prosenttijengiläiset usein itse väittävät merkin symboloivan heille vain veljeyttä ja vapautta. (Komulainen 2014, 19-20.) Vaikka alun perin prosenttijengit olivat moottoripyöräkerhoja niin nykyään merkki ja sen käyttö on myös levinnyt ryhmiin ja kerhoihin, joilla ei ole mitään tekemistä moottoripyörien kanssa. Suomessa 2000-luvun alussa syntyi alamaailmassa ja vankiloissa jäljittelijöitä, kuten Natural Born Killers ja Rogues Gallery, jotka kiinnittivät prosenttimerkit liiveihinsä Tätä seurasi pian monet muutkin nuoret miehet, jotka halusivat kantaa jengitunnuksia tatuointeina tai muina ulospäin näkyvinä merkkeinä. (Mölsä 2009, 10.) Olipa kerho sitten moottoripyöräkerho tai katujengi niin tarkoituksena on kuitenkin liivien avulla osoittaa kuuluvansa johonkin tiettyyn ryhmään ja näin luodaan tietynlaista ”me vastaan te” -asetelmaa (Blokland 2017).

Prosenttijengiläisillä ja poliisilla on täysin päinvastaiset näkemykset prosenttijengeihin kuuluvista moottoripyöräkerhoista. Jengiin kuuluvat jäsenet pitävät tiukasti kiinni väitteestä, että he ovat aivan tavallisia moottoripyöräilijöitä ja kerhon ainoa intressi on moottoripyöräharrastus. (Komulainen 2014, 33.) Poliisi on taas määritellyt kaikki tämän työn moottoripyöräkerhot järjestäytyneiksi rikollisryhmiksi (Iltalehti 2019). Asiaa on myös kommentoinut Prosenttijengit-kirjassa ”Nysky”-niminen jengiläinen. ”Nysky” kertoi haastattelussa prosenttijengeistä, että esimerkiksi Bandidos MC:n toiminnasta 99 prosenttia ei kestä päivänvaloa ja pitää sitä täysin rikollisjärjestönä. (Mölsä 2009, 229.)

Kyle Collier on tutkinut outlaw-moottoripyöräkerhoja ja artikkelissaan ”Outlaw Motorcycle Gangs and the Growing Problem for Police” kirjoittanut tällaisen moottoripyöräkerhon omaavan aina tietynlaisen rakenteen ja hierarkian. Hells Angelsin ja Bandidosin chaptereilla on vastaavanlaiset rakenteet. Chapteria johtaa president eli presidentti, tämän alapuolella on vice president eli varapresidentti. Prsidentti käyttää chapterissa ylintä käskyvaltaa ja varapresidentin on tarvittaessa astuttava presidentin paikalle, mikäli tälle on tarvetta. Näiden lisäksi chapterin upseeristoon kuuluvat Treasurer eli rahastonhoitaja sekä Secretary eli sihteeri. Joissain tapauksissa rahastonhoitajana ja sihteerinä voi toimia sama henkilö. Heidän tehtävänä on huolehtia kerhon kassavirrasta muun muassa maksuista oman kerhon kansainväliselle johdolle sekä hoitaa oman kerhotalon juoksevia menoja, kuten remonteista aiheutuvia kuluja ja kerhon vuokraa. Upseeristoon kuuluvat vielä Sergeant at arms eli asekersantti sekä Road captain eli matkanjohtaja. Asekersantin tehtäviin kuuluu muun muassa oman ryhmän sisäinen kurinpito. Matkanjohtajan tehtävänä on suunnitella osaston moottoripyörämatkat ja yhteiset ajot. Nämä viisi titteliä kuuluvat chapterin upseeristoon ja chapterin kaikki upseerit ovat keskenään saman arvoisia, pois lukien tietenkin presidentti, joka on kerhon suurin auktoriteetti. Upseeriston alapuolella ovat jäsenet, jotka voivat vaikuttaa kerhon toimintaan äänestämällä kokouksissa asioista. (Collier 2014, 3)

5. BIKER-KULTTUURI JA VELJEYS

Seuraava lainaus Hells Angelsin keulakuvana pidetyn Ralf ”Sonny” Bargerin kirjoittamasta kirjasta kuvaa erinomaisesti jengin tuomaa yhteenkuuluvuuden tunnetta: ”Minun ystäväni ovat minun perheeni. Määritelmäni perheelle on joku, joka on valmis tekemään kaikkensa puolestani, koska vaan, missä vaan, omasta turvallisuudestaan välittämättä.” (Barger 2009, 29.)

Moottoripyöräkerhoon liittyminen ei aina ole mikään yksinkertainen asia, mutta joka kerta se on vapaaehtoista. Kukaan ei pakota ketään alun perin liittymään kerhoon. (Izadi 2019, 40.) Alakulttuurin päättymiseen vaikuttavia seikkoja on monia. Usein kaikki alkaa jo melko nuorella iällä ja yksi vaikuttava tekijä on henkilön oma maine muiden ikätovereiden joukossa. Omaa mainetta muokkaa suhtautuminen esimerkiksi kouluun ja auktoriteetteihin sekä uskollisuus omia ja omanlaisia kohtaan. Myös pettymykset eri tahoja kohtaan, kuten koulujen ja työpaikkojen suhteen vaikuttavat sekä kokemus siitä, että itseä kohdellaan epäonnistujana. Kaikki nämä johtavat henkilön poikkeavaan käytökseen ja lähemmäs alakulttuurin suuntaan ajautumiseen. (Terpstra 2006, 97.) Moottoripyöräkerhoon liittymiseen saattaa vaikuttaa myös omien kavereiden ja ystävien rikollisuus sekä elämäntyyli. Lisäksi vanhempien valvonta, asenteet rikollista toimintaa kohtaan sekä negatiiviset elämäntapahtumat saattavat olla vaikuttava tekijä moottoripyöräkerhoon liittymisessä. Usein ihminen kuitenkin haluaa kuulua johonkin ja olla osa yhteisöä. Moottoripyöräjengistä haetaan pitkäkestoisia arvoja, käyttäytymismalleja ja symboleita oman identiteetin rakentamiseksi. (Izadi 2019, 40-41.)

Yhteisöllisyys eli tunne siitä, että kuuluu johonkin ja on osa jotakin suurempaa kokonaisuutta, on inhimillinen osa ihmisyyttä. Moottoripyöräkerhon tallilla vietetty aika on ikään kuin vapaa-aikaa. Aikaa mikä jää jäljelle opiskelun, työn tai perhe-elämän jälkeen. Se ei ole harrastus mitä voi tehdä kaksi kertaa viikossa, jos jaksaa, vaan se on ennemminkin elämäntapa. (Kinnarinen 2005, 124.) Moottoripyöräkerhossa

on paljon sosiaalista pääomaa. Sosiaalisen pääoman sanotaan koostuvan kolmesta osatekijästä: yhteisistä arvoista ja normeista sekä verkostoista ja luottamuksesta. Jos yhteisöstä puuttuu luottamus, ei voi myöskään olla sosiaalista pääomaa ja miten voi syntyä luottamusta, jos ei ensin tutustuta. (Salminen 2005, 41.) Jos miettii moottoripyöräkerhoon liittymistä kaikkine vaiheineen, huomaa, että ihminen ikään kuin kasvaa siihen yhteisöön ja kun kaikki jäsenet ovat todennäköisesti kokeneet saman aikaisemmin, luottamus jäsenten välillä kasvaa vahvemmaksi. Jengin tai kerhon vaikutus henkilön psyykkiseen hyvinvointiin positiivisesti on ilmeinen. Varsinkin nuorilla ihmisillä tämä korostuu, sillä ryhmään kuuluminen tarjoaa tarkoitusta, merkitystä, arvoa, sosiaalista kontrollia sekä määritelmällisyyttä. (Izadi 2019, 82.) Sosiaalinen yhteisö tarjoaa jäsenelleen mahdollisuuden saada arvostusta ja nousta yhteisön hierarkiassa. Mölsän kirjassa on KRP:n rikosylikomisarion Rabbe von Herzenin lainaus siitä, mikä on poliisin käsitys jengeihin hakeutumisen motiivista: ”Jengien avulla yhteiskunnan kelkasta pudonnut henkilö voi muuttua menestyjäksi, jota kunnioitetaan ja jolle rikokset tuovat hyvän ansiotason”. (Mölsä 2009, 242.)

Sosiaalinen pääoma ei välttämättä ole aina yleiseltä kannalta katsottuna hyvä vaan omaa myös varjopuolensa. Yhteisön, kuten rikollisjärjestön, joka toimii yhteiskuntaa vastaan, voidaan sen sosiaalista pääomaa pitää kehitystä estävänä. Varsinkin yksilöön kohdistuvat negatiiviset asiat nousevat esiin tämän kaltaisessa sosiaalisessa pääomassa. Tällaisia asioita voivat olla esimerkiksi yhteisöön kuulumattomien sulkeminen liian vahvasti ulkopuolelle, rajoitteet yksilön vapauteen ja omaan tahtoon sekä liialliset vaatimukset ryhmän jäseniltä. Erityisesti moottoripyöräjengien kaltaisen yhteisön jäsenelle sosiaalinen pääoma tuo haasteita, sillä ei välttämättä ole hyväksyttävää muodostaa sellaisia suhteita, jotka ovat olennaisia koulutuksen työllistymisen ja avioliiton onnistumisen kannalta. (Izadi 2019, 84-86.) Järjestäytyneen rikollisuuden ja prosenttijengien yhtenä tunnusmerkkinä pidetään omertaa eli vaikenemisen lakia, joka estää alamaailmaan kuuluvaa puhumasta viranomaisille ja muille uteliaille (Gustafsson, Huuskonen 2019, 12.). Prosenttijengin kaltaiseen järjestykseen kuuluminen tuo melkein väistämättä rikokset mukaan omaan elämäänsä. Jengien jäsenet syyllistyvät lähes poikkeuksetta toistuvasti yksilötasolla rikoksiin, sillä rikokseteko saattaa olla henkilölle taloudellisesti kannattavaa ja jopa

välttämätöntä, lisäksi niillä voi myös saada statusta ja edetä hierarkiassa. Yhteisön sisällä rikoksien teko on yleisesti hyväksyttävää, kuin taas normaalissa yhteiskunnassa sellaista paheksutaan. (Mölsä 2009, 261.) Vaikenemisen laki ja väkivallan uhka puolestaan alentavat rikoksenteko-kynnystä entuudestaan, koska näiden myötä kiinnijäämisen riski pienenee. Toisen kaverin ilmiantaminen eli alamaailman kielellä vasikointi on vakava teko, jota tuskin koskaan katsotaan läpi sormien. Usein vasikointi kostetaan väkivalloin. Jengien sisällä tehdyt rikokset, kuten pahoinpitelyt harvoin tulevat poliisin tietoon, koska ilmoituksen tekeminen on alamaailmassa vasikoimista. (Komulainen 2014, 12.) Mölsän kirjassa on mainittu vuonna 2003 oikeuskäsittelyyn johtanut tapaus, kun silloisen Hells Angels MC Kajaanin osastossa paljastui, että kerhon hangaround-jäsen oli puhunut huumekaupoistaan liian avoimesti poliisille. Hangaround-jäsen käytiin pahoinpitelemässä tämän asunnossaan heti oikeudenkäynnin jälkeen, kun muut jengiläiset olivat päässeet lukemaan jutun esitutkintapöytäkirjaa ja huomanneet hangaround-jäsenen kertomukset. Henkilö erotettiin kerhosta ja kuten tapoihin kuuluu, hän joutui luovuttamaan moottoripyöränsä jengille, lisäksi häneltä murrettiin käsi. (Mölsä 2009, 263-264.) Ennie e. Piano on pohtinut artikkelissaan outlaw-kerhojen toimintaa. Pianon mukaan biker-kulttuurille ominainen käytös on toisen maailmansodan jälkiseurausta. Monet kansainväliset moottoripyöräkerhot ovat perustettu niihin aikoihin, ja kerhojen perustajajäsenet ovat usein olleet sodasta palanneita veteraaneja. Sodasta palanneena miehet eivät ole kokeneet normaalin yhteiskunnan sääntöjä ja normeja omakseen ja ovat keränneet porukoihinsa kaltaisiaan jäseniä. Sodasta ja armeijasta on periytynyt myös vahva hierarkkinen asenne ja kerhojen rakenne. (Piano 2017, 351)

Kirsi Kinnarinen on pro gradu -tutkielmassaan määritellyt, että biker-kulttuuri on rakennettu Harley-Davidson -merkkisen moottoripyörän ympärille, jota jäsentää tietynlaiset arvot, normit ja ihanteet. Biker-kulttuurilla on historia ja sen mukaista kuvaa ylläpidetään erilaisten kulttuurituotteiden, kuten elokuvien, musiikin ja kirjallisuuden välityksellä. Yleensä nämä kulttuurituotteet ovat täynnä maskuliinisia määreitä ja miehiseksi miellettyjä piirteitä. Biker-kulttuuri on elämäntapa, joka ylittää sukupolvi- sekä maanosarajat. Vaikka myös naiset ajavat moottoripyörillä niin biker-kulttuurissa on perinteisesti keskitytty vain miehiin. (Kinnarinen 2005, 2-4.) Tallilla

eli jengin kerhotilalla on suuri merkitys biker-kulttuurissa. Se on erottamaton osa jengiläisen elämää, eikä sinne ole asiattomilla juuri asiaa. Perinteisesti tallilla on oleskelutilat, sauna- ja suihkutilat, keittiö, jonkinlainen baaritiski sekä tietenkin tila, missä voi ruuvata moottoripyöriä. Usein kerhon ulkoseinää koristaa oman jengin logo. Tallilla jäsenet viettävät aikaa, juhlivat, pitävät kokouksia, kohtaavat toisiaan sekä korjaavat moottoripyöriään. Tallilla järjestettäviin juhliin saattaa osallistua myös jengin ulkopuolisia henkilöitä. (Izadi 2019, 40.) Vaikka vaimot ja tyttöystävät ovat tallille tervetulleita niin lähtökohta usein kuitenkin on se, että he ovat vain vierailijoita. Kinnarinen on tutkimuksessaan haastatellut Misfit MC:n jäsentä, joka tiivisti asian, että kerhoon ei ole ikinä tulossa naispuolista jäsentä. Tämä ajatusmaailma on hyvin yleinen suurimmassa osassa moottoripyöräkerhoissa sekä alamaailman järjestöissä. (Kinnarinen 2005, 129.) Kultainen vasikka -kirjassa on myös käsitelty naisen asemaa kansainvälisessä prosenttijengissä ja tehty haastatteluja prosenttijengiläisten naisystävistä. Haastatteluista käy yksiselitteisesti ilmi, että naisia ei hyväksytä kerhon jäseneksi, mutta tallilla he voivat viettää aikaa. Kokouksiin ei ole kuitenkaan mitään asiaa muilla kuin jäsenillä ja muutenkin jos tallilla puhutaan kerhoon liittyviä asioita niin naiset jätetään niiden ulkopuolelle. (Gustafsson, Huuskonen 2019, 166.)

6. HAMC - HELLS ANGELS MC

Ensimmäinen Hells Angels MC chapter perustettiin Yhdysvalloissa toisen maailmansodan jälkeen vuonna 1948. Sen perustivat II-maailmansodan veteraanit, jotka olivat sodan jälkeen juurettomia eivätkä löytäneet paikkaansa yhteiskunnasta. (Moore) Sodasta palanneet miehet kokivat, että yhteiskunta odotti heidän palaavan arkielämään ihan kuin mitään ei olisi tapahtunutkaan. Ralph ”Sonny” Barger oli 16-vuotias, kun jätti koulun kesken ja värväytyi väärennetyllä syntymätodistuksella armeijaan. Hän kerkesi palvella Havajin Honolulussa 14-kuukautta ennen kuin armeijalle selvisi, että hän on alaikäinen. (Lunde 2004, 173.) Barger perusti vuonna 1957 vain 19-vuotiaana Hells Angelsin Oaklandin osaston. Runsaat kymmenen vuotta myöhemmin Oaklandin osastosta tuli järjestön päämaja, kun levittäytyminen ympäri maailman alkoi. (Mölsä 2009, 41.) Bargerin johtama ryhmä olisi saattanut kuitenkin jäädä vain hetkelliseksi ilmiöksi, ellei yksi tapahtuma olisi kääntänyt historian kulkua. Montereyssä järjestetyssä moottoripyörätapahtumassa sattui epämääräinen välikohtaus, joka leimattiin julkisuudessa kahden, 14-vuotiaan ja 15-vuotiaan tytön joukkoraiskaukseksi. Syylliseksi nimettiin julkisesti Helvetin enkelit. Teko näyttäytyi ihmisille tietysti vastenmielisenä ja aiheutti enemmän pelkoa ja inhoa Helvetin enkeleitä kohtaan. Tämän jälkeen Helvetin enkeleiden tekemisiä kuten tavanomaisia keskinäisiä kapakkatappeluja ja nujakoita liioiteltiin ja lehdistö tarttui niihin yhä hanakammin. Kerhon sai negatiivisien uutisien myötä paljon julkisuutta ja vaikka kahden tytön joukkoraiskaussyyte kaatui oikeudessa tyttöjen kertomusten ristiriitojen ja puutteiden vuoksi niin Hells Angels oli jo kuitenkin saanut ylleen maineen. Tuota mainetta Hells Angels on pitänyt tietoisesti yllä ja käyttänyt vuosikymmeniä hyväkseen oman toiminnan edistämiseksi. (Mölsä 2009, 41-42.)

Päästäkseen kansainvälisen moottoripyöräkerhon täysivaltaiseksi osastoksi jengin täytyy käydä läpi kaksivaiheinen järjestelmä, joka on käytössä lähes kaikissa kansainvälisissä outlaw-kerhoissa. (Mölsä 2009, 44.) Yksittäinen henkilö joutuu käymään käytännössä täysin samat vaiheet läpi liittyessään moottoripyöräkerhoon. Ensimmäinen vaihe on hangaround vaihe. Hangaround vaihe kestää yleensä vähintään

vuoden, jonka aikana kerhon uskollisuutta ja kunnioitusta täysvaltaiselle kerholle koetellaan. Tässä vaiheessa kerho ei vielä kannata tulevan kerhon tunnuksia tai nimeä eli Hells Angelsin tapauksessa siivekästä pääkalloa ja puna-valkoista tekstiä. Hangaround-kerhot yrittävät rakentaa hyvää asemaa ja luottamusta päästäkseen seuraavaan vaiheeseen. Lisäksi kerhot joutuvat maksaa jäsenten määrän perusteella määräytyviä kannatusmaksuja Hells Angelsin Eurooppalaiselle tai Yhdysvaltalaiselle johdolle riippuen kerhon kansalaisuudesta. (Mölsä 2009, 44-45.) Seuraavaksi kerho etenee prospect vaiheeseen eli ehdokasvaiheeseen. Nyt kerhon nimi tulee muuttumaan siten, että vanha nimi poistuu ja tilalle tulee uuden kerhon maatunnus, Suomessa Hells Angelsin tapauksessa se oli MC Finland. Prospect vaihe kestää vuodesta kahteen ja edelleen kerhon on osoitettava lojaalisuutta, uskollisuutta täysivaltaisille kerhoille sekä hoidettava annetut tehtävät kunnialla. Prospect vaiheessa olevan kerhon presidentin velvollisuuksiin kuuluu osallistua kansainvälisiin kokouksiin. Pois jäännistä sanktiona saa rangaistuksen ja joutuu maksamaan sakkoja. Kun kerho viimein hyväksytään täysivaltaiseksi chapteriksi, se saa kantaa kerhon täysiä värejä eli kantaa kerhon tunnusta, siivekästä pääkalloa, jonka yläpuolella puolikaarella lukee kerhon nimi Hells Angels MC. Kerhon kotipaikka kerrotaan liivien etupuolella ja maatunnus on liivien alaosassa selkäpuolella. (Mölsä 2009, 44-45.) Maan ensimmäisestä täysjäsenyyden saavuttaneesta kerhosta tulee mother chapter eli emokerho. Emokerho ikään kuin vastaa oman maan muista kerhoista ja koordinoi esimerkiksi apuvoimia, mikäli joku muu oman kerhon osasto sitä vaatii. Kansallisilla kerhoilla on kattojärjestöt ulkomailla, joiden ohjeiden mukaan toimitaan ja jotka antavat toiminnalle suuntaviivoja. Hells Angelsilla kattojärjestöt ovat Euroopassa Hells Angels MC Europe ja Yhdysvalloissa Hells Angels MC World. (Komulainen 2014, 23.)

Mikko Gustafssonin ja Janne Huuskon kirjoittamassa Kultainen vasikka -kirjassa on lainaus, jonka poliisi on esitutkinnassa kuvannut Hells Angelsin alaosastojen hyväksymisestä: ”Uuden moottoripyöräkerhon liittyessä Hells Angels MC:n kannattajaryhmäksi (Prospect club) on tällä yleensä vuoden pituinen kokelas- eli prospect-aika ennen alaosaston saavuttamaa täysjäsenyyttä. Tällä halutaan varmistaa uusien alaosastojen ja sen jäsenten sopivuus ja sitoutuminen Hells Angels MC:n

toimintakulttuuriin ja tavoitteisiin. Täysjäsenyys voidaan saavuttaa ennen tätä esimerkiksi tekemällä teko tai vakava rikos ryhmän puolesta, jonka perusteella jäsenyys myönnetään.” (Gustafsson, Huuskonen 2019, 181.)

Ensimmäinen virallinen kansainvälinen Hells Angels chapter perustettiin Uuteen Seelantiin vuonna 1961 (Moore, 2007). Mölsän mukaan Hells Angelsin toiminta vastaa franchising-periaatteella toimivia liikeyrityksiä. Osastot eli Chapterit vastaavat itse toiminnastaan keskitetyn yrityskuvakonseptin puitteissa. Emoyhteisö valvoo ja ohjaa yksittäisten osastojen toimintaa Yhdysvalloista. (Mölsa 2009, 39.) Europolin näkemys on, että Hells Angelsin yksittäiset osastot eivät ole itsenäisiä vaan organisaation säännöt sitovat niiden toimintaa (Komulainen 2014, 24). Hells Angels leviää Eurooppaan 1969, kun kerho avaa Itä- ja Länsi-Lontoon osastot. Osastot yhdistyivät muutamaa vuotta myöhemmin yhdeksi osastoksi. 1970-luvun alussa Hells Angels levisi Euroopassa Sveitsiin ja Saksaan. Näiden jälkeen kerho levittäytyi vuonna 1975 Australiaan ja 1977 Kanadaan. (Wierup, Larsson 2007, 30.) Pohjoismaihin Hells Angelsin toiminta laajentui Tanskan kautta vuonna 1978. Tanskan ja samalla Pohjoismaiden ensimmäinen moottoripyöräkerho sai alkunsa, kun neljän moottoripyöräkerhon yhteenliittymä valittiin Hells Angelsin hangaroud osastoksi. Hells Angelsin tädet värit kerho saavutti kolme vuotta myöhemmin, kun se vuodenvaihteessa 1980-1981 valittiin täysjäseneksi. (Komulainen 2014, 21.) Ruotsin mafia -kirjassa on kirjoitettu yksityiskohtaisesti Ruotsin alamaailman ja prosenttijengien historia. Kirjan mukaan Malmöläinen Dirty Dräggels nimeä kantava moottoripyöräkerho otti 1980-luvun lopulla Ruotsin biker-maailmaa haltuun. He polttivat kerhotaloja, pahoinpitelivät muiden kerhojen jäseniä ja pakottivat talleja riisumaan liivinsä. 1990-luvun alussa Kööpenhaminan Hells Angelsin korviin oli kantautunut Dirty Dräggelsin hirmuvalta ja Ruotsalainen kerho nimitettiin Hells Angelsin hangaroud-osastoksi. Vuoden päästä osasto otti taas yhden loikkauksen hierarkiassa ja siitä tuli prospect-kerho. Nimeksi vaihtui nyt MC Sweden. Helmikuussa 1993 kerhosta tuli Ruotsin ensimmäinen Hells Angelsin virallinen osasto. (Wierup, Larsson 2007, 34-35.) Vuonna 2017 kirjoitetun artikkelin mukaan Ruotsilla on 14 Hells Angels MC:n chapteria (Rostami, Mondani 2017). Christian

Klementin tekemän tutkimuksen mukaan Hells Angelsilla on chaptereita 58. maassa (Klement 2019)

Helsingissä 1990-luvun alussa Overkill MC ja Iron Hog MC alkoivat tosissaan tavoitella Hells Angelsin jäsenyyttä. Gustafssonin ja Huuskosen kirjan mukaan Iron Hog MC kiinnitti omien liiviensä selkään ensimmäisenä Helsinki-tunnuksen, joka bikerpiireissä tulkitaan merkiksi kaupungin isännyydestä. Näiden kahden kerhon välille syntyi yhteenottoja, mutta vuonna 1993 Overkill kuitenkin peittosi Iron Hogin ja siitä tuli ensimmäinen Suomen virallinen Hells Angels hangaroud-kerho. Tuosta vuosi myöhemmin Overkill saavutti kerhon prospect-aseman ja alkoi kantaa liivejä, joiden selässä oli puna-valkoiset värit. Overkill-nimi muuttui samalla MC Finlandiksi. (Gustafsson, Huuskonen 2019, 196-198.) Vähän ennen aseman nousua, Overkillin hangaroud-jäsen Marko Hirsma pahoinpideltiin Helvetin enkeleiden juhlassa Ruotsissa. Hirsma koki pahoinpitelyn niin nöyryyttäväksi ettei enää ikinä pukenut Overkill MC:n liivejä päälleen. (Mölsä 2009, 75.) Hirsma perusti myöhemmin oman moottoripyöräkerho Undertakers MC:n, josta tuli Suomen ensimmäinen Bandidos MC nimeä ja värejä kantava kerho. (Gustafsson, Huuskonen 2019, 200.) Maaliskuussa 1996 MC Finlandin Prospect-jäsen Ilkka Ukkonen ampui silloisen Suomen Bandidosin varapresidentin Helsingin Lönnrotinkadulla ja tapauksen jälkeen MC Finland sai täydet jengivärit eli se hyväksyttiin Suomen Helvetin Enkeleiksi. (Mölsä 2009, 118.) Ukkonen sai teosta tuomion, mutta myös kunnianosoituksena omalta kerholta kannettavakseen Filthy few -merkin. (Gustafsson, Huuskonen 2019, 203.) Mölsän Prosenttijengit-kirjan mukaan Filthy Few -merkkiä saa kantaa vain Hells Angelsin jäsen, joka on tappanut jenginsä puolesta (Mölsä 2009, 119). Ukkonen toimii nykyään juristina ja on Hells Angels MC Nomads -osaston jäsen (Gustafsson, Huuskonen, 2019 203).

Suomessa on tällä hetkellä kuusi Hells Angelsin alaosastoa. Hells Angels MC Hellsinki, Hells Angels MC Nomads, Hells Angels MC Oulu, Hells Angels MC Carelia, Hells Angels MC Red River ja Hells Angels MC Park Side. (<https://hells-angels.com/area/finland/>)

MC Finland sai 1996 täydet värit ja alkoi kantaa nimeä Hells Angels MC Hellsinki. Seuraavana vuonna huomattiin, että kerhon koko oli kasvanut liian suureksi ja se jaettiin puoliksi. Noin puolet miehistä jäivät Hells Angels MC Hellsinki osastoon ja uuteen Hells Angels MC Nomads Finland osastoon siirtyivät kokeneet vanhan liiton jäsenet. Nomadeja kuvataan Hells Angelsien keskuudessa eliittiryhmäksi, jonkinlaiseksi viisasten kerhoksi. (Mölsä 2009, 155.) Ensimmäinen pääkaupunkiseudun ulkopuolinen kerho sai täydet värit itsenäisyyspäivänä 1997. Kajaanilainen Backwoods MC North sai täydet värit, ja vaihtoi nimekseen Hells Angels MC Kajaani. Kajaanin osasto oli ollut 2002 joulukuussa viisi vuotta virallinen Hells Angels osasto, kun yllättäen se sulki kerhotilansa ovet, kantoi tavaransa pakettiautoihin ja muuttivat Ouluun. Yksi arvaus muuton syyksi on laajemmat markkinat rekrytointiin sekä isomman kaupungin tuoma isompi tila kerhon ympärillä. Kajaanissa viranomaisten oli helppo pysytellä kerhon perässä. Osasto muutti nimekseen Hells Angels MC Oulu. (Mölsä 2009, 214.) Vuonna 2002 Lappeenrantalainen MC Carelia sai täydet värit ja on nyt Hells Angels MC Carelia. Alun perin MC Carelia oli pienin osasto ja siinä oli vain noin viisi jäsentä. (Mölsä 2009, 215) Seuraava suomalainen Hells Angels osasto perustettiin vasta 10 vuotta myöhemmin, kun Kotkalainen Red River MC sai täydet värit 2012 ja alkoi kantaa nimeä Hells Angels MC Red River (Gustafsson, Huuskonen 2019, 170). Viimeisin täydet värit saanut kerho on MC Park Side, joka hyväksyttiin 2017 Hells Angelsin alaosastoksi. Kerho kantaa nimeä Hells Angels MC Park Side. (<https://hells-angels.com/area/finland/>)

7. BMC - BANDIDOS MC

Bandidos MC on Hells Angelsin tapaan yhdysvaltalaislähtöinen moottoripyöräkerho. Se perustettiin vuonna 1966 Texasissa San Leonissa. Kerhon perustaja Donald Eugene Chambers oli sotinut amerikkalaisjoukoissa Vietnamissa. 36-vuotiaan Chambersin kotiinpaluu sodasta oli järkytys, kun hän koki, että amerikkalainen hallitus ja yhteiskunta käänivät selkensä sodasta palaaville veteraaneille. Chambers päätti kääntää niille itse selkensä ja perusti Bandidos MC:n. (Prosser, 2020) Vaikka Chambers piti sodan jälkeen amerikkalaista yhteiskuntaa järkytyksenä niin se ei ollut ainut syy Bandidos MC:n perustamiseen. Hells Angels MC oli jo tuohon aikaan jo perustettu Yhdysvalloissa. Chambers tunsikin oman arvomaailman kohtaavan Hells Angelsin sääntöjen ja arvojen kanssa. (Mölsä 2009, 76.)

Tie moottoripyöräkerhon jäseneksi ei kuitenkaan ole välttämättä kovin yksinkertainen, vaan voi viedä aikaa jopa vuosia. Kirsi Kinnarinen on työssään Mies Talli ja Moottoipyörä tutkinut bikerkulttuurin eetosta. Kinnarinen kirjoittaa työssään, että jäsenyyden hakeminen alkaa usein siitä, että kerholla aikaansa viettänyt henkilö osoittaa olevansa kiinnostunut liittymään moottoripyöräkerhon toimintaan. Mikäli kerhon täysivaltaiset jäsenet katsovat, että henkilö on sopiva jäsenehdokas, henkilöstä tulee kerhon hangaround jäsen. Hangaroundin on osoitettava motivoituneisuutensa esimerkiksi tekemällä palveluksia kerhon ja kerhon täysjäsenten puolesta. Tyypillisiä palveluksia ovat muun muassa kuljettajana toimiminen, tallin siistinä pitäminen ja ”väijyssä” oleminen eli vartioimalla ja vahtimalla tallia kutsumattomilta vierailta, kun muut jäsenet pitävät siellä juhlia. (Kinnarinen 2005, 103.) Mölsän haastattelema ”Nysky” mainitsi prosenttijengit-kirjassa, että hangaround vaiheessa ehdokasjäsen vedetään henkisesti täysin pohjamutiin, muun muassa nöyryyttämällä, solvaamalla ja alistamalla. Lisäksi ”Nysky” kertoi, että väkivalta hangaround jäseniä kohtaan on hyvin yleistä. (Mölsä 2009, 234-235.) Väkivallalla ja sen uhallla varmistetaan yhteisten sääntöjen noudattaminen ja lisäksi sillä luodaan ryhmän ulkopuolella pelon ilmapiiriä ja katu-uskottavaa mainetta, johon JR-ryhmittymien toiminta pitkälti nojautuu (Komulainen 2014, 28-29.). Hangaround asemasta seuraava taso ylöspäin on prospect

eli kokelasjäsen. Kokelasjäsentä on yleensä suositellut kerhon hierarkiassa ylöspäin joku kerhon ylempiarvoisista jäsenistä ja yleensä silloin paine varsinaisten jäsenten suunnalta hieman helpottuu. Edelleen kokelasjäsen joutuu kuitenkin tekemään paljon asioita täysjäsenten puolesta. (Mölsä 2009, 235.) Prospect saa kantaa liiveissään kerhon maa/kaupunki -tunnusta sekä asemaa osoittava tekstiä ”prospect” (Kinnarinen 2005, 103.). Prospect jäsenenstä seuraava taso Bandidos MC:ssä on Probationary, joka on myös vielä kokelasjäsen, mutta saa kantaa enemmän kerhon värejä päällään. Hells Angelsilla ja Cannonballilla ei ole probationary-asemaa vaan prospect ylenee suoraan memberiksi. Probationaryn jälkeen seuraava taso Bandidosilla on member eli täysjäsen. ”Nyskyn” mukaan täysjäseneltä ja probationarylta edellytetään monesti, että tällä olisi joko työpaikka taikka oma yritys, josta varojen voidaan myöhemmin selittää olevan lähtöisin. Tämä on hänen mielestään kuitenkin pelkkää kilvenkiillostusta ja silmänlumetta, sillä kukaan ei ehdi todellisia tuloja kerätä, kun ajatukset ovat koko ajan rikoksissa ja niiden tekemisessä. (Mölsä 2009, 236.)

Chambers valitsi helpomman tien sen sijaan, että olisi käynyt nämä vaiheet läpi päästäkseen Hells Angelsin jäseneksi. Hän päätti perustaa oman moottoripyöräkerhon muutaman toverinsa kanssa Teksasin San Leoniin. Omaan kerhoonsa hän kopioi suurimman osan Hell’s Angelsilta aina sääntöjä myöten. Kerhoon luotiin samanlainen rakenne sekä hierarkia. Kerhon tunnukseksi muodostui: We are the people your parents warned you about (Me olemme juuri niitä ihmisiä, joista vanhempanne varoittavat). (Mölsä 2009, 76-77.)

Bandidos MC:n ensimmäinen ei yhdysvaltalainen chapteri perustettiin Australian Sydneyyn vuonna 1983. Osaston perustivat paikallisen Comancheros-liivijengin entiset jäsenet (Gustafsson, Huuskonen 2019, 192-193). Ranskan Rivieralle Marseilleen 1989 perustettu chapteri oli vuosikausia ainoa koko Euroopassa. Euroopan ainoana Bandidos MC -chapterina ei ollut tietenkään helppoa olla, sillä tukea ei saatu läheltä mistään. Suomeen levittäytyminen tapahtui pitkälti samalla kaavalla, kun Hells Angelsin Suomeen rantautuminen. Mallia katsottiin naapureilta Ruotsilta ja Tanskalta. Tanskalainen Morticians MC oli ollut vuosia hyvissä väleissä

paikallisen Hells Angels MC:n kanssa, mutta 1990-luvun alussa se otti toisen suunnan, kun ongelmia aiheuttivat henkilötason pahat ristiriidat. (Mölsä 2009, 79.) Tanskalainen Morticians muutti nimensä Undertakers MC:ksi ja alkoi tavoitella Bandidos MC:n jäsenyyttä. 1993 se sai täydet värit ja liivien selkäpuolta alkoi koristaa meksikolainen lainsuojaton revolveri kädessä. (Mölsä 2009, 79-80.)

Hells Angelsin juhlissa 1994 pahoinpidelty Marko Hirsma janosi entiselle kerholleen kosta ja alkoi kosiskelemaan Ruotsin Bandidos MC:n väkeä ja kävikin kerhon tiloilla vierailulla. Matka jatkui Ruotsista Tanskaan Bandidos-johtajan puheille. (Mölsä 2009, 83.) Ruotsin ensimmäinen Bandidos chapter perustettiin 1994 ja Tanskan vuotta aikaisemmin. (Gustafsson, Huuskonen 2019, 192-193.) Suomeen palattuaan Hirsma alkoi etsimään itselleen miehiä, joiden kanssa perustaa uusi kerho. Tehtävä onnistui yllättävän nopeasti sillä jo puoli vuotta myöhemmin Hirsma ilmoitti Tanskaan ja Ruotsiin, että myös Suomi oli saanut Undertakers MC:n. Kerhon tunnuksena oli tapparan kaltainen kirves. Hirsman perustaman kerhon nimi oli suora lainaus Tanskalaisilta veljiltä ja selvä viittaus järjestöllisiin aikeisiin. (Mölsä 2009, 84.) Alkuvuodesta 1995 Hirsman Undertakersista tulee Bandidosin hangarround-kerho. Kesällä 1995 Undertakers MC:n jäsen ampuu singolla MC Finlandin eli silloisen Hells Angels kokelaskerhon tallia Helsingissä. Noin kuukausi sinkoiskun jälkeen Undertakers MC ylenee Bandidos-hierarkiassa suoraan prospect-vaiheen yli probationary-asemaan. Kerhosta tuli Bandidos Probationary Finland ja se sai käyttää liiveissään jo Bandidosin virallisia värejä. (Gustafsson, Huuskonen 2019, 192-193.)

Sinkoisku oli osa suurta pohjoismaista jengisotaa, joka mylläsi vuosina 1994-1997. Kyseinen ajanjakso osoitti, että Hells Angelsin jäsenet olivat valmiina tappamaan jenginsä puolesta. Bandidos support-kerhoineen eli tukikerhoineen soti Hells Angelsia ja sen kannattajia vastaan 1994-1997 Tanskassa, Norjassa, Suomessa ja Ruotsissa. (Gustafsson, Huuskonen 2019, 163.) Jengisodassa kuoli 11 ihmistä. Murhayrityksiä tehtiin 74. Niissä loukkaantui 96 ihmistä (Sipilä 2015). Suomessa kuoli yksi Bandidosin jäsen, ja haavoittui kummankin kerhon jäseniä (Gustafsson, Huuskonen 2019, 163). Vuonna 1997 Bandidos ja Hells Angels tekevät aselevon ja hetkestä

ikuistettiin myös kuva, kun Bandidos johtaja Hirsma ja Hells Angels johtaja Jarkko Laakso poseeraavat yhdessä eduskuntatalon portaiden edessä. Rauhaa solmiessa Hirsma lausui sanat, jotka jäivät elämään alamaailmaan: ”Sitä vasaralla päähän, joka vanhoja muistelee.” (Gustafsson, Huuskonen 2019, 192-193.) Maaliskuussa 1996 MC Finlandin jäsen Ilkka Ukkonen ampui Suomen Bandidos Probationary -kerhon varapresidenttiä ja MC Finland sai tapauksen myötä Hells Angelsin täydet värit. Kyse oli Helvetin enkeleiden vastaiskujen sarjasta. Eri Pohjoismaissa ammuttiin runsaan viikon aikana kahdeksaa bandiittia, joista kaksi kuoli. Bandidos yritti kostaa käsikranaatein, mutta tehtävään värvättyt miehet epäonnistuivat. Ensimmäinen jäi suutariksi, toinen räjähti humalaisen miehen kädessä. Bandidos sai täysvärit lokakuussa 1996. (Sipilä 2015.)

Hirsma syöstiin kerhon vallasta 1999, kun hänellä tuli erimielisyyksiä kansainvälisen Bandidos Nation presidentin George Wegersin kanssa. Wegers oli alkanut pehmentämään kerhon julkisuuskuvaa ja puuttunut liian väkivaltaisena pitämäänsä osastojen sisäiseen kurinpitoon. Aivan päinvastaiseen suuntaan osastoaan vienyt Hirsma ei siis sopinut kuvioon. Wegers ilmoitti Hirsmalle tyylysti ”You’re suspended”. (Mölsä 2009, 170.) Hirsmen tarina päättyi traagisesti vuonna 2001, kun hänet murhattiin Bandidos-jäsenten toimesta raa’asti kotipihallaan. Murhaa oli todistamassa hänen seitsemänvuotias tyttärensä ja vaimo. Entinen jengijohtaja kuoli 36-vuotiaana kaulaan osuneeseen laukaukseen, joka aiheutti rajun verenvuodon ja tukki hengitystiet. Murhasta tuomittiin elinkautiseen hänen entisen jenginsä kaksi jäsentä Andrej Jensko ja Kai Blom. Blom oli päässyt vankilasta vapaaksi vain kuusi päivää ennen ampumista (Mölsä 2009, 190.)

Bandidos MC:llä on 32 maassa yksi tai useampi chapteri (Klement 2019). Euroopan Bandidosin kotisivujen mukaan Suomessa Bandidos chaptereita on tällä hetkellä seuraavissa kaupungeissa: Hanko, Harjavalta, Helsinki, Hyvinkää, Kuopio, Lohja, Nokia, Oulu, Pori, Tampere, Turku, Tuusula ja Vantaa. (www.Bandidosmc.eu)

8. CMC – CANNONBALL MC

Cannonball MC perustettiin Suomessa vuonna 1991. Yksi perustajajäsenistä oli Jari Uotila, joka toimi Moottoripyöräkerhon presidenttinä aina vuoteen 2012 asti, jolloin menehtyi. (Gustafsson, Huuskonen 2019, 159.) Uotila oli aina haaveillut johtavansa kansainvälistä moottoripyöräkerhoa ja alun perin olikin tarkoitus, että Cannonball MC:stä tulee virallinen Hells Angels MC chapteri. Suunnitelmana oli odottaa, että MC Finland saa ensin Hells Angelsin täydet värit, jonka jälkeen Suomen emokerhona päättää Cannonball MC:n hyväksymisestä täysjäseneksi. Suunnitelma eteni jo siihen vaiheeseen, että Cannonballin jäsenet luopuivat omista liiveistään ja vetivät päälle MC Finlandin prospect-liivit, joissa luki MC Helsinki. (Mölsä 2009, 145-146.) Järkytys oli Uotilalle kuitenkin suuri, kun vuonna 1996 MC Finland sai Hells Angelsin täydet värit ja vaati Uotilaa miehineen liittymään henkilöjäseninä tuoreeseen Hells Angels kerhoon. Uotila ei hyväksynyt asiaa, koska sovittu suunnitelma oli ollut, että hän saa oman Hells Angels chapterin johdettavakseen. Näin miehet vetivät Cannonball MC liivit takaisin päällensä. (Mölsä 2009, 145-146.)

Vuoden 1997 lopulla Cannonballilla oli toimintaa Helsingin lisäksi Turussa ja Lahdessa. Jäseniä oli tuolloin noin 30. Lahden chapterin miehet kärsivät tuolloin hieman samankaltaisista ongelmista, kun Cannonball aikoinaan osana Hells Angelsin organisaatiota: Lahtelaiset kaipasivat suurempaa toimintaa ja nopeampia päätöksiä. (Gustafsson, Huuskonen 2019, 239.) Lahtelaisten tie lopulta erkani Cannonballista muutamassa vuodessa ja eron aikoihin vuonna 2000, he tekivät Suomen tähänastisen jengihistorian vakavimman ja puhutuimman väkivallanteon ampumalla kolme Bandidos-kerholaista Lahden keskustassa sijaitsevasa pizzeriassa. (Gustafsson, Huuskonen 2019, 240.) Yksi surmatuista Bandidos jäsenistä oli Bandidosin silloinen presidentti. Ampumisessa loukkaantui useita muita henkilöitä. Lahden Cannonball MC:n osasto oli ampumistapauksen aikaan juuri eronnut Cannonballista, mutta osaston jäsenet olivat yhä tiiviisti tekemisissä toistensa kanssa. Ampujat Eikka Lehtosaari, Sami Koivula ja Pertti Hämäläinen tuomittiin murhista elinkautiseen vankeuteen. Cannonballista eroamisesta huolimatta jäsenet pysyivät yhtenäisenä

jenginä, vaikka jengillä ei liivejä ollutkaan – vielä. Vapaana olleet ex-Cannonballit vetivät vain puolivuotta myöhemmin niskaansa liivit, joissa oli prosenttimerkki ja selässä luki Rogues Gallery (RG). (Mölsä 2009, 183.)

Historiansa perusteella Cannonball on erottunut muista Suomessa toimivista moottoripyöräkerhoista. Gustafssonin ja Huuskosen kirjan mukaan se ei ole taipunut muiden ohjattavaksi talutusnuoraan eikä ole päässyt ratsastamaan toisen kerhon valmiilla maineella. Maine ja kunnioitus on hankittu kapakoissa pyörimällä ja ihmisiä hakkaamalla. (Gustafsson, Huuskonen 2019, 241.) Cannonball MC rakensi brändinsä alusta asti suomalaisuuden varaan ja Gustafssonin mukaan se profiloitui isänmaallisena joukkiona, jopa vastavoimana yhdysvaltalaislähtöisille prosenttijengeille. Kotimaisuus näkyi Cannonballin liikkeissä alusta asti sillä jengin toiminta oli hyvin ketterää, omatoimista, nopeaa ja väkivaltaista. Jengin jäseniä on tuomittu Suomessa tasaiseen tahtiin huume- ja väkivaltarikoksista. (Gustafsson, Huuskonen 2019, 259.)

Kun Uotila kuoli 2012, Cannonball toiminta ajautui hetkeksi tuuliajolle. Uotilan kaltaista vahvaa johtajaa ei löytynyt ja tyhjiötä alkoi täyttämään mukana kasvanut sukupolvi, joka Janne ”Nacci” Tranbergin johdolla teki Cannonballista Suomen näkyvimmän prosenttijengin. Samalla nahkasaappaat vaihtuivat muotilenkkareihin ja rock-musiikki gangstaräppiin. (Gustafsson, Huuskonen 2019, 259.) Cannonballin vanhat johtoryhmäläiset eivät arvostaneet sitä suuntaa, jota kohti Cannonball oli menossa. Kerhosta yksi johtoryhmäläinen jäi eläkkeelle 2013 ja toinen siirtyi Hells Angelsin riveihin pari vuotta myöhemmin. Cannonballin jäsenten ja etenkin Tranbergin sosiaalisen median julkaisut kävivät yhä uskaliaammiksi ja niissä oli esillä autoja, pyöriä, rahaa, julkkiksia, väkivaltaa, huumeita sekä paljaita pakaroita. (Gustafsson, Huuskonen 2019, 244.) Melko nopeasti Tranberg profiloitui perinteisessä julkisuudessa Cannonballin kasvoiksi ja johtohahmoiksi. Hells Angelsilla on myös ollut oman brändin parantamiseen liittyvät mediavirityksensä, mutta ne ovat olleet Cannonballiin verrattua selvästi maltillisempia. Jos jengi viestii jotain mediassa, sanoma on aina se, Hells Angels on ainoastaan moottoripyöräkerho ja kaiken muun

voi unohtaa. Bandidosilla viestien ydinsanoma on hyvin samankaltainen kuin Hells Angelsin. (Gustafsson, Huuskonen 2019, 245.)

Toukokuussa 2017 Cannonball MC:n rivit alkoivat rakoilla ja moottoripyöräkerho hajosi heinäkuussa sisäisiin ristiriitoihin. Sosiaalisessa mediassa levisi muun muassa kuvia eri paikkakunnilta, kun kerhon jäsenet polttivat liivejään nuotiolla. Tuolloin arveltiin, että jäsenet perustavat uuden kerhon tai liittyvät jo olemassa oleviin moottoripyöräkerhoihin. Keskusrikospoliisin ylikomisarion Rabbe Von Hertzenin mukaan kerho oli hetkellisesti vain hajoamistilassa. Cannonball MC kokosi rivinsä nopeasti takaisin ja kaikki aikaisemmat osastot olivat jälleen toiminnassa. Muutoksia kerhon jäsenyyksiin oli tehty ja muun muassa osa kerhon johtohahmoista oli erotettu ja osa eronnut omasta tahdosta. (Hienola 2017.) Kerhon johdossa oli ennen hajoamista Janne ”Nacci” Tranberg ja Tranberg oli yksi kerhosta lähteneistä. Cannonballin kuulunut lähde oli kertonut MTV:n rikostoimittajalle Pekka Lehtiselle, että ”Tranberg on aiheuttanut eripuraa kerhon sisällä ja kaikki on hänen aikanaan hoidettu päin v..tua”. Tranberg oli erotettu good standing -asemassa eli erotettu henkilö ei jää kerholle mitään velkaa ja tämä saa jatkaa elämäänsä normaalisti. (Lehtinen 2017.) Jäsen voidaan erottaa myös bad standing -asemassa, jolloin jengiläisellä on ollut vakavia selvittämättömiä asioita jengin kanssa ja hänet yleensä silloin erotetaan tai hän eroaa. Kun asema on bad standing, häneltä peritään eromaksua ja häneen saa kohdistaa esimerkiksi väkivaltaa. Erotetusta voidaan myös levitellä valheellista tietoa muille ihmisille. (Tenhunen 2017.)

Cannonball MC:llä on tällä hetkellä osastot Helsingissä, Turussa, Hämeenlinnassa, Joensuussa, Ulvilassa, Seinäjoella, Heinolassa, Kausalassa, Kuopiossa ja Tallinnassa. Viimeisimpänä osastona perustettiin Kuopion osasto 2020 vuodenvaihteessa. (Hämeensanommat 2019.) Cannonballilla on yksi valtakunnallinen johtaja eli presidentti sekä hänen oikea kätensä varapresidentti. Jokaisella osastolla on ”Sergeant at arms” eli asekersantti, joka toimii osaston johtajana. (Gustafsson, Huuskonen 2019, 254.)

9. JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Prosenttijengi-statusta käyttää nykyään useat moottoripyöräkerhot sekä muut vastaavat jengit ja se pitää sisällään tietynlaisia arvoja ja toimintamalleja. 1%-merkin käyttö on kuitenkin melko tarkasti säännösteltyä alamaailmassa ja kuka tahansa ei sitä saa käyttää. Tästä pitävät huolen muun muassa paikkakuntien omat, isoihin prosenttijengeihin kuuluvat jäsenet. Vaikka prosenttimerkin tarkoitus alun perin oli osoittaa, että merkin kantaja ei noudata normaalin yhteiskunnan sääntöjä ja toimii niitä vastaan niin kuitenkin nykyään merkin tarkoituksena jengiläiset pitävät vain veljeyttä ja vapautta. Lähes poikkeuksetta 1%-merkkiä kantavat kerhot väittävät, että heillä ei ole rikoksien kanssa mitään tekemistä ja tärkein asia on moottoripyöräily. Kuitenkin monesta lähteestä kävi ilmi, että juuri rikoksien tekeminen ja sen kaltaisen elämän ihannoiti saattaa monella olla se polku prosenttijengeihin. Prosenttijengit ovat pyrkineet pitämään toimintansa pois julkisuudesta alusta saakka, vaikka esimerkiksi Hells Angels rakensikin tämänhetkisen maineensa juuri julkisuudessa median ja elokuvien kautta. Pääsääntönä kuitenkin tuntuu olevan se, että mitään ei tiedoteta ulospäin, jos se ei edesauta oman kerhon toimintaa. Prosenttijengi on vahvasti hierarkkinen ryhmä, jossa jokaisella varsinaisella ryhmäläisellä on oma rooli tai asema. Oman roolin tai aseman myötä tulee myös velvollisuuksia, jotka on hoidettava sanktioiden uhalla.

Polku prosenttijengin jäseneksi saattaa olla pitkä ja raskas. Se vaatii innokkailtakin ehdokkailta todella kovaa motivaatiota ja saattaa tuoda rikokset elämään väistämättä. On kuitenkin havaittavissa tiettyjä syitä, miksi järjestäytyneinä rikollisjärjestöinä pidettyihin prosenttijengeihin liitytään. Yksi iso syy tuntuisi olevan se, että kerho ja sen toiminta tuo jäsenelleen todella paljon sisältöä elämään. Se tuo ystävät ympärille sekä heidän tarjoaman avun. Prosenttijengin jäsenyys tuntuisi tutkimuksen perusteella olevan enemmänkin elämäntapa ja kerhon toiminnan on mentävä kaiken muun edelle. Jos ei ole valmis panostamaan siihen 100 prosenttisesti, on jäsenen alettava miettimään muita mahdollisuuksia. Jäsenet saavat kerhosta yhteisön tuen ja kokevat olevansa osa isompaa kokonaisuutta. Lisäksi kuulumalla esimerkiksi kansainväliseen

prosenttijengiin, jäsen saa mahdollisesti kunnioitusta alamaailman piireissä. Moottoripyöräkerhojen sekä niiden jäsenten vaalima biker-kulttuuri on muuttunut ajan saatossa eikä osa niin sanotuista vanhan liiton bikereista välttämättä pidä siitä, mihin suuntaan toiminta on ajautumassa. Työn lähteiden haastattelujen mukaan toiminta on kokoajan erkaantumasta siitä tärkeimmästä asiasta eli moottoripyörästä ja moottoripyöräilystä. Oman statuksen parantamiseen, julkisuuden tavoittelemiseen ja rikoksiin keskitytään yhä enemmän ja enemmän. Vaikka toiminta saattaa olla muuttunut vuosien aikana niin prosenttijengeissä on yhä paljon niitä elementtejä, minkä varaan ne on aikoinaan rakennettu. Yhteisöllisyys, lojaalisuus ja veljeys on koko prosenttijengitoiminnan kulmakivi ja niistä ollaan edelleen ehdottomia. Tämä on myös asia mikä saattaa vetää miehiä prosenttijengeihin. Muihin jäseniin ja kokelaisiin syntyy niin tiivis suhde, että jengiläiset kokevat koko jengin omana perheenään. Kun yhteisön sisällä on vahva tuki ja veljellisyys tunne niin on riskinä, että jäsen saattaa kuitenkin erkaantua juuri tämän takia normaalista yhteiskunnasta ja oman kerhon ulkopuolisista suhteista yhä enemmän ja enemmän.

Kansainvälisten prosenttijengien rantautuessa Suomeen alamaailman piirit olivat melko pienet ja yksittäisillä henkilöillä oli paljon vaikutusvaltaa. Nämä yksittäiset johtohahmot keräsivät alamaailman ihmisiä ympärilleen ja toivat kansainväliset moottoripyöräkerhot myös pohjoiseen Suomeen. Osastojen saadessa omien kerhojensa täydet värit, toiminta oli vielä melko epävakaata ja haki vielä tietynlaista käyttäytymismallia. Tämä johti 1990-luvulla ”jengisotaan”. 2000-luvun alku oli vielä melko levotonta aikaa moottoripyöräkerhojen kesken ja tapahtumia riitti. Moottoripyöräkerhot ottivat mallia paljon muista Pohjoismaista, kuten Tanskasta ja Ruotsista, joihin kansainväliset prosenttijengit levisivät ennen Suomea. Vaikka Hells Angels oli ensimmäisenä kansainvälisenä kerhona ottanut paikkansa Suomesta niin Bandidos tuli perässä vain hetken ja meni osastojen määrässä pian ohi. Bandidos on nykyään Suomen isoin prosenttijengi ja omaa huomattavasti paljon enemmän osastoja kuin Hells Angels. Cannonball on kunnostautunut myös osastojen määrässä ja on Suomen toiseksi suurin prosenttijengi. Prosenttijengien tämänhetkiset välit ovat yleisesti ottaen kunnossa. Mitään suurempia keskinäisiä välienselvittelyjä ei ole ollut. Suomessa prosenttijengien toiminta pyörii kuitenkin aktiivisesti kokoajan ja uusia

kerhoja sekä osastoita nousee esille aina silloin tällöin. Viimeisin merkittävä tekijä prosenttijengien maailmassa oli, kun Hells Angeliakin vanhempi prosenttijengi Outlaws MC levittäytyi suomeen Lappeenrantaan. Outlaws ja Hells Angels ovat monesti olleet maailmalla otsikoissa keskinäisien välienselvittelyn takia ja Outlawsin motto onkin ADIOS-kirjainyhdistelmä, joka juontuu sanoista Angels Die In Outlaw States eli enkelit kuolevat Outlaws-osavaltioissa. (Gustafsson, Huuskonen 2019, 217-218.) Mölsän kirjassa on mainittu Outlawsin käyttävän HAMD-kirjainyhdistelmää, joka tulee sanoista Hells Angels Must Die (Mölsä 2009, 149). Nähtäväksi jää aloittaako Outlaws ja Hells Angels Suomessa vielä samankaltaisen jengisodan, kun 1990-luvulla oli aikoinaan käynnissä. Keskenään tappelu ja ”sotiminen” ei todennäköisesti kuitenkaan ole se, mitä prosenttijengit toivovat, sillä se rikkoisi vahvasti heidän väittämänsä kuvaa siitä, että ovat vain pelkkiä moottoripyöräkerhoja. Prosenttijengeillä on vielä nykypäivänäkin tietynlainen salaperäisyyden leima yllään ja se osaltaan vetää alamaailmaa ihannoivia ihmisiä puoleensa.

Työn tarkoituksena oli kasata poliisiopiskelijoille sekä työssä oleville poliiseille yleistä tietoa prosenttijengeistä sekä niiden toiminnasta. Onnistuin mielestäni keräämään työhön oleellista materiaalia ja rajaamaan aihetta siten, että tietoa ei ole liikaa vaan luettuaan työn, lukijalle jää tärkeimmät pääkohdat prosenttijengeistä mieleen. Työssä tukeuduin vahvasti Mölsän, ja Gustafssonin sekä Huuskosen kirjoittamiin kirjoihin, sillä lähteenä ne ovat luotettavia ja todella kattavia. Myös muissa lähteissä, kuten väitöskirjoissa ja pro gradu -töissä oli käytetty paljon mm. Mölsän teosta lähteenä. Halusin kirjoittaa työhöni jengien historiaa ja merkittävimpiä tapahtumia ja Mölsän sekä Gustafssonin ja Huuskosen kirjat olivat käytännössä ainoat lähteet, mistä sai tietoa Suomalaisien prosenttijengien historiasta. Cannonball MC oli työn kerhoista haastavin lähteiden kannalta. Cannonball MC:n ex-jäseniltä on ilmestynyt muutamia elämäkertoja, mutta en käyttänyt niitä lähteinäni, koska kirjojen tarinoita ei ole vahvistettu tosiksi, toisin kuin Mölsän sekä Gustafssonin ja Huuskosen kirjojen kertomukset. Haasteena työssä oli koota materiaali järkevään muotoon ja järjestykseen. Pyrin kasaamaan työn siten, että se on selkeää lukea ja asiasta tietämättömällä jää työn lukemisen jälkeen hyvä kokonaiskuva prosenttijengeistä. Prosenttijengien toimintaa ja jäsenten mielipiteitä olisi mielenkiintoista tutkia

yksityiskohtaisemmin, mutta ottaen huomioon jengiläisten asenteen viranomaisia kohtaan, taitaa haastattelut ja tutkimukset olla käytännössä mahdoton ajatus. Pitemmällä aikavälillä on toki mielenkiintoista nähdä, tuleeko prosenttijengien toiminta vielä laajentumaan Suomessa ja pysyykö näiden jengien toiminta samanlaisena.

On pidettävä mielessä, että kaikki prosenttijengiin kuuluvat jäsenet eivät kuitenkaan välttämättä ole rikollisia ja prosenttijengit eivät ole ainoita jengejä, joiden keskuudessa rikollisuutta ei paheksuta ja rikoksia tapahtuu. On olemassa myös paljon moottoripyöräjengejä sekä ns. katujengejä, jotka eivät kanno prosenttimerkkiä, mutta pitävät oman kerhonsa liivejä yllään ja joiden toiminta on hyvin samankaltaista kuin prosenttijengeillä. Prosenttijengiläisillä ei ole intressiä kohdistaa esimerkiksi väkivaltaa siviileihin vaan yleensä kaikki välikohtaukset tapahtuvat alamaailman jäsenten kesken. Järjestäytyneiden rikollisryhmien ja näiden jäsenten tekemät talousrikokset, kuten petokset saattavat kuitenkin välillä kohdistua myös siviileihin. Joka tapauksessa myös siviilien olisi hyvä lukea prosenttijengeistä, sillä olen huomannut, kuinka moni on asiasta täysin tietämättömiä. Prosenttijengit ovat levittäytyneet hyvin laajasti Suomeen ja uusia tulokkaita näyttäisi rantautuvan lisää. Näille jengeille ominainen vahva yhteisöllisyys ja veljeys on noussut useasti työssä esille ja on varmasti asia, mitä suurin osa kaikista ihmisistä pitävät tärkeinä ja arvostettavina. Muun muassa tämä asia vetää ihmisiä alamaailman jengeihin ja pitää myös huolen siitä, että jengitoiminta Suomessa tulee jatkumaan.

Prosenttijengien yksi suurimmista voimista on vahva yhteisö sekä jengin maineen avulla toimiminen. Tällainen toiminta ei kuitenkaan ole mitään uutta, jos vaikka katsotaan 1700-luvun loppua ja 1800-luvun alkua. Silloin Etelä-Pohjanmaalla aiheuttivat harmia ja hämmennystä puukkojunkkarit eli häjyt. Häjyjen toiminta oli hyvin pitkälti samanlaista kuin nykyään prosenttijengeillä. Alahärmässä aikoinaan omaa porukkaansa johtanut Antti Isotalo oli yhdessä Antti Rannanjärven kanssa aikansa tunnetuimpia häjyjä. Molemmat olivat oman porukansa johtajia, eli olivat ikään kuin nykypäivän kerhojen presidentit, Isotalo Alahärmässä ja Rannanjärvi

Ylihärmässä. Molemmilla olivat alaisia, jotka omasivat saman ajatusmaailman ja olivat valmiita tekemään oman porukan puolesta melkein mitä vain. Häjyt olivat normaalisti tilattomia renkejä, torppareita ja talonpoika. Ainoastaan johtajat, kuten Isotalo ja Rannanjärvi saattoivat olla tilallisia, jotka omistivat oman tilan. Häjyt eivät sopeutuneet silloiseen yhteiskuntaan eivätkä välittäneet laista tai nimismiehen käskyistä. Sen ajan henkirikostilastot olivat karua luettavaa Etelä-Pohjanmaalla. Silloinen laki vaati, että tuomion saadakseen piti olla täysi näyttö eli vähintään kaksi silminnäkiä ja todistajaa tapaukselle. Mikäli häjyt olivat esimerkiksi puukottaneet jonkun hengiltä ja siinä olisi ollutkin silminnäkiöitä, kukaan ei uskaltanut mennä oikeuteen todistajaksi, sillä kaikki pelkäsivät sen seurauksia. Usein häjyt kävivät jo etukäteen muistuttelemassa, miten käy, jos heitä vastaan todistaa. Tällainen toiminta on hyvin yleistä prosenttijengien keskuudessa esimerkiksi velanperinnässä. Mikäli henkilö on jäänyt kerhon jäsenelle velkaa, on hyvin tyypillistä, että velkoja lähdetään perimään porukalla väkivaltaisesti. Vaikka aina ei olisi edes tarkoitus käyttää väkivaltaa niin aikaisempi maine ja tietynlainen voimannäyttö saa velalliseen vauhtia. On epäilemättä selvää, että prosenttijengit ovat merkittävä tekijä Suomalaisessa alamaailmassa tulevaisuudessakin. Tällä hetkellä jengiläisten tekemät rikokset rajautuvat melko paljon muutamaankin rikosnimikkeeseen ja ne ovat jo tiedossa. Ennalta estävä toiminta on ottanut poliisin työssä merkittävän roolin ja tämän kaltainen työ nousee esiin myös jengien kanssa. Varsinkin nyt, kun Suomeen on rantautunut uusi iso kansainvälinen prosenttijengi ja aikaisemmasta historiasta käy selvästi esille, että heillä on ollut Hells Angelsin kanssa keskinäisiä kahnauksia.

LÄHTEET

- Aamulehti 2017: Tällaisia ovat Suomen suurimmat moottoripyöräjengit: Ainakin kolmella on toimintaa Tampereella. Luettavissa: <https://www.aamulehti.fi/a/200444890>. Luettu: 12.08.2020
- Barger, Sonny 2009: Vapaus - Opinkappaleita matkan varrelta, suomentanut Jussi Katajainen. Opus Liberum.
- Blokland, Arjan 2017: Not your average biker; criminal careers of members of Dutch outlaw motorcycle gangs.
- Collier, Kyle 2014: Outlaw Motorcycle Gangs and the Growing Problem for Police. Wichita Falls Police Department, Wichita Falls, Texas.
- Etelä-Suomen Sanomat 2019: Pitkän linjan ammattirikollinen tuoreen kirjan mukaan: Ehdotin syyttäjän ampumista rynnäkkökiväärillä aamutelevision suoraan lähetykseen. Luettavissa: <https://www.ess.fi/paikalliset/59369>. Luettu: 20.08.2020
- ENFOPOL-päätös, 6204/2/97 ENFOPOL 35 REV 2. Luettavissa: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10415-2000-INIT/en/pdf>
- Gustafsson, Mikko & Huuskonen, Janne 2019: Kultainen vasikka: Järjestäytynyt rikollisuus Suomessa, Johnny Kniga kustannus, Helsinki.
- Helsingin yliopisto: Katsauksen tyyppejä. Luettavissa <https://blogs.helsinki.fi/kielijelppi/kirjallisuuskatsauksen-tyyppeja/>. Luettu: 14.08.2020
- Hienola Eriikka 2017: Hajoaminen jäi väliaikaiseksi – Cannonball kokosi rivinsä uudelleen, Luettavissa: <https://www.ksml.fi/kotimaa/HS-Hajoaminen-j%C3%A4i-v%C3%A4liaikaiseksi-%E2%80%93-Cannonball-kokosi-rivins%C3%A4-uudelleen/1039365>. Luettu: 25.8.2020
- Howard, Abadinsky 2013, Organized Crime. Belmont, California.
https://bandidosmc.eu/?page_id=309
<https://hells-angels.com/area/finland/>
- Hämeensanomat 2019: KRP: Cannonball MC perustamassa uuden osaston Kuopioon – "Ilmeisen hyvin heillä menee". Luettavissa: <https://www.hameensanomat.fi/kanta-hame/krp-cannonball-mc-perustamassa-uuden-osaston-kuopioon-ilmeisen-hyvin-heilla-menee-987460/>. Luettu: 12.07.2020
- Iltalehti 2019: Krp varoittaa: Kuka tahansa voi joutua rikollisten liivijengien uhriksi - ”Jos et itse pysty maksamaan, äitisi pystyy”. Luettavissa: <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/4d45658b-6ac6-49d8-a4f4-15fb8cadf428>. Luettu: 30.09.2020

Izadi, Henri 2019: Veljeyttä, luottamusta ja tukea: moottoripyöräjengin sosiaalinen pääoma. Lapin yliopisto. Sosiaalityö. Pro gradu -tutkielma

Järjestäytyneen rikollisuuden torjunta -käsikirja

Järjestäytynyt rikollisuus vaikuttaa laajasti yhteiskuntaan Luettavissa: <https://intermin.fi/poliisiasiat/jarjestaytynyt-rikollisuus>. Luettu: 02.08.2020

Kinnarinen, Kirsi 2015: Mies, talli ja moottoripyörä, Etnografinen tutkimus Misfit MC:stä ja bikerkulttuurin eetoksesta. Uskontotieteen pro gradu -tutkielma.

Klement, Christian 2019: Outlaw biker violence and retaliation. Department of Sociology and Social Work, Aalborg University, Aalborg, Denmark.

Komulainen, Ilkka 2014: Järjestäytyntä rikollisuutta koskeva lainsäädäntö Suomessa. Lapin yliopisto. Maisteritutkielma.

Lehtinen, Pekka 2017, Cannonball erotti johtohahmonsa Janne "Nacci" Tranbergin – "Aiheuttanut eripuraa kerhon sisällä". Luettavissa: <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/cannonball-erotti-johtohahmonsa-janne-nacci-tranbergin-aiheuttanut-eripuraa-kerhon-sisalla/6525560#gs.92875y>. Luettu: 12.07.2020

Lunde, Paul 2004: Järjestäytynyt rikollisuus. Suomentanut Taina Nieminen. Gummerus kustannus.

Marinelli, Domenic 2020: 15 Surprising Facts About The Bandidos Motorcycle Club. Luettavissa: <https://www.hotcars.com/15-surprising-facts-about-the-bandidos-motorcycle-club/>. Luettu: 12.07.2020

Moore, Lori 2013: a Time line of the Hells Angels. Luettavissa: https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/interactive/2013/02/13/us/hellsangels-timeline.html#time235_7058. Luettu: 13.07.2020

Mölsä, Mika 2009: Prosenttijengit: Moottoripyöräkerhot ja järjestäytynyt rikollisuus Suomessa. Johnny Kniga kustannus. Helsinki.

Palo, Sanna 2010: Järjestäytyneet rikollisryhmät ja rikosvastuu. Helsingin yliopisto. Oikeustieteen tiedekunta. Väitöskirja

Piano, Ennio E. 2017: Outlaw and economics: Biker gangs and club goods. George Mason University, USA.

Prosser, Richard 2020: The Real Story Behind The Bandidos Motorcycle Club. Luettavissa: <https://www.hotcars.com/the-real-story-behind-the-bandidos-motorcycle-club/>. Luettu 27.08.2020

Rautio, Marjatta & Hannunen, Ulla-Maija 2019: Poliisi huolissaan: Suomessa on 800 rikollisjengien jäsentä – ulkomailta tulee uusia ryhmiä ja rikollisuus lisääntyy. Luettavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-10712192>. Luettu: 29.08.2020

Rostami, Amir & Mondani, Hernan 2017: Organizing on two wheels: uncovering the organizational patterns of Hells Angels MC in Sweden. Luettavissa:

<https://link.springer.com/article/10.1007/s12117-017-9310-y>. Luettu: 09.09.2020

Salminen, Ari 2011: Mikä kirjallisuuskatsaus? Luettavissa:

http://www.uva.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-349-3.pdf. Luettu: 30.06.2020

Sipilä, Jarkko 2015: Jengiläisten riidat toivat Bandidosin Suomeen 1990-luvulla. Luettavissa: <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/jengilaisten-riidat-toivat-bandidosin-suomeen-1990-luvulla/5080628#gs.7b51wo>. Luettu: 02.09.2020

Sisäministeriö: Järjestäytynyt rikollisuus vaikuttaa laajasti yhteiskuntaan.

Luettavissa: <https://intermin.fi/poliisiasiat/jarjestaytynyt-rikollisuus>. Luettu: 20.08.2020

Tenhunen, Asta 2017: Tiesitkö, mitä tarkoittavat jengien käyttämät AFFA, Dequaillo, 1% ja hängä? Luettavissa:

<https://www.savonsanomat.fi/kotimaa/Tiesitk%C3%B6-mit%C3%A4-tarkoittavat-jengien-k%C3%A4ytt%C3%A4m%C3%A4t-AFFA-Dequaillo-1-ja-h%C3%A4ng%C3%A4/1016261>. Luettu: 12.07.2020

Terpstra, Jan 2006: Youth subculture and social exclusion. Japan Journal of Sport Sociology 15

Wierup, Lasse & Larsson, Matti 2009: Ruotsin mafia, Prosentti-, vankila- ja siirtolaisjengit lahden takana. Suomentanut Tarja Lipponen, Jhonny Kniga kustannus, Helsinki